

**НИС А.Д. – Нафтна индустрија Србије
Нови Сад**

Консолидовани финансијски извештаји

**са стањем на дан 31. децембра 2011. и 31. децембра 2010.
године, и за годину која се завршила на дан
31. децембра 2011. и 2010. године**

Нови Сад, 28. фебруар 2012. године

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Акционарима и Управном одбору Нафтне индустрије Србије а.д., Нови Сад

Извршили смо ревизију приложених консолидованих финансијских извештаја Нафтне индустрије Србије а.д., Нови Сад (у даљем тексту „Матично друштво“) и њених зависних предузећа (у даљем тексту „Група“) који укључују консолидовани биланс стања са стањем на дан 31. децембра 2011. године и консолидовани биланс успеха, консолидовани извештај о променама на капиталу и консолидовани извештај о новчаним токовима за годину завршену на тај дан, као и преглед значајних рачуноводствених политика и друге напомене уз консолидоване финансијске извештаје и статистички анекс.

Одговорност руководства за финансијске извештаје

Руководство је одговорило за састављање и реално и објективно приказивање ових финансијских извештаја у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Србије, као и за интерне контроле за које руководство сматра да су неопходне за састављање финансијских извештаја који не садрже материјално значајно погрешно приказивање настало услед провере или грешке.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да на основу извршене ревизије изразимо мишљење о овим консолидованим финансијским извештајима. Ревизију консолидованих финансијских извештаја извршили смо у складу са Међународним стандардима ревизије. Ови стандарди захтевају да поступамо у складу са начелима професионалне етике и да планирамо и извршимо ревизију на начин који нам омогућава да стекнемо разумно уверење да финансијски извештаји не садрже материјално значајно погрешно приказивање.

Ревизија подразумева примену поступака ради прибављања ревизорских доказа о износима и обелодањивањима садржаним у финансијским извештајима. Избор поступака зависи од ревизорског просуђивања, укључујући процену ризика од настанка материјално значајног погрешног приказивања у финансијским извештајима, насталог услед провере или грешке. При процени ових ризика, ревизор цени интерне контроле релевантне за састављање и реално и објективно приказивање финансијских извештаја Групе у циљу избора адекватних ревизорских поступака у датим околностима, а не за потребе изражавања мишљења о делотворности интерних контрола Групе. Ревизија такође обухвата оцену адекватности примењених рачуноводствених политика и прихватљивости рачуноводствених процена које је извршило руководство, као и оцену општег приказа финансијских извештаја.

Верујемо да су ревизијски докази који смо прибавили довољан и адекватан основ за изражавање мишљења.

Мишљење

Према нашем мишљењу, приложени консолидовани финансијски извештаји у свим материјално значајним аспектима приказују реално и објективно финансијско стање Групе са стањем на дан 31. децембра 2011. године, резултате њеног пословања и новчане токове за годину завршену на тај дан, у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Србије.

Милivoје Нешовић
Лиценцирани ревизор

Београд, 28. фебруар 2012. године

PricewaterhouseCoopers d.o.o., Beograd

САДРЖАЈ:

Страна

Консолидовани биланс стања	
Консолидовани биланс успеха	
Консолидовани извештај о токовима готовине	
Консолидовани извештај о променама на капиталу	
Консолидовани статистички анекс	
Напомене уз консолидоване финансијске извештаје	18-92

**Консолидовани финансијски извештаји за годину која се завршила
на дан 31. децембра 2011. године**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС СТАЊА

	Напомене	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
А К Т И В А			
Стална имовина			
Нематеријална улагања	7	4.708.964	4.841.418
Некретнине, постројења и опрема	8	129.217.516	100.924.684
Инвестиционе некретнине	9	1.338.269	1.393.170
Учешћа у капиталу	10	225.232	263.229
Остали дугорочни финансијски пласмани	11	1.087.147	1.505.758
		136.577.128	108.928.259
Обртна имовина			
Залихе	12	35.403.205	34.016.869
Стална средства намењена продаји		181.608	262.431
Потраживања	13	20.345.343	12.997.854
Краткорочни финансијски пласмани	14	2.416.899	2.513.931
Порез на додату вредност и АВР	16	4.922.034	3.947.072
Готовински еквиваленти и готовина	15	25.832.354	10.636.669
Одложена пореска средства	17	7.875.479	4.804.904
		96.976.922	69.179.730
Укупна актива		233.554.050	178.107.989
Ванбилансна актива	18	79.279.565	88.793.346
П А С И В А			
Капитал			
Основни и остали капитал	19.1	87.148.630	87.148.630
Резерве		884.217	889.672
Нереализовани добици по основу ХоВ	19.2	29.582	48.417
Нереализовани губици по основу ХоВ	19.2	(64.090)	(49.236)
Непокривени губитак		(386.999)	(41.004.743)
		87.611.340	47.032.740
Дугорочна резервисања и обавезе			
Дугорочна резервисања	20	13.371.651	18.574.652
Дугорочни кредити	21	33.774.543	26.645.540
Остале дугорочне обавезе	22	48.278.469	22.996.705
		95.424.663	68.216.897
Краткорочне обавезе			
Краткорочне финансијске обавезе	23	3.445.250	21.805.638
Обавезе из пословања	24	29.621.937	24.964.034
Остале краткорочне обавезе	25	6.694.698	6.552.062
Обавезе по основу ПДВ, осталих јавних прихода и ПВР	26	8.098.259	7.457.457
Обавезе по основу пореза на добит		1.493.849	620.626
		49.353.993	61.399.817
Одложене пореске обавезе	17	1.164.054	1.458.535
Укупна пасива		233.554.050	178.107.989
Ванбилансна пасива	18	79.279.565	88.793.346

Напомене од стране 10 до 92 су саставни део консолидованих финансијских извештаја.

**Консолидовани финансијски извештаји за годину која се завршила
на дан 31. децембра 2011. године**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС УСПЕХА

	Напомене	Година која се завршила 31. децембра	
		<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
Пословни приходи			
Приходи од продаје	27	187.069.899	161.379.929
Приходи од активирања учинака и робе		4.511.530	2.908.291
Повећање вредности залиха учинака		768.451	5.357.982
Остали пословни приходи	28	300.309	132.450
		<u>192.650.189</u>	<u>169.778.652</u>
Пословни расходи			
Набавна вредност продате робе		(12.711.852)	(5.384.484)
Трошкови материјала	29	(95.575.854)	(95.394.332)
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	31	(21.987.012)	(21.346.120)
Трошкови амортизације и резервисања	30	(6.854.507)	(8.414.138)
Остали пословни расходи	32	(14.793.918)	(13.213.524)
		<u>(151.923.143)</u>	<u>(143.752.598)</u>
Пословни добитак		<u>40.727.046</u>	<u>26.026.054</u>
Финансијски приходи	33	7.014.939	6.320.537
Финансијски расходи	34	(8.838.821)	(19.116.265)
Остали приходи	35	7.823.562	5.177.533
Остали расходи	36	(7.009.260)	(6.117.785)
Добитак пре опорезивања		<u>39.717.466</u>	<u>12.290.074</u>
Порез на добит		<u>898.298</u>	<u>4.445.829</u>
Порески расходи периода	37	(2.466.758)	(832.556)
Одложени порески приходи периода	17	3.365.056	5.278.385
Нето добитак		<u>40.615.764</u>	<u>16.735.903</u>
Нето добитак (губитак) који припада мањинским улагачима	19	-	268
Нето добитак који припада власницима матичног правног лица	19	40.615.764	16.735.635
Зарада по акцији			
- из редовног пословања	38	0,25	0,10

Напомене од стране 10 до 92 су саставни део консолидованих финансијских извештаја.

Консолидовани финансијски извештаји за годину која се завршила
на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2011.	2010.
Токови готовине из пословних активности		
Продаја и примљени аванси	282.619.560	253.718.920
Примљене камате из пословних активности	984.664	571.050
Остали приливи из редовног пословања	300.309	132.450
<i>Приливи готовине из пословних активности</i>	<u>283.904.533</u>	<u>254.422.420</u>
Исплате добављачима и дати аванси	(148.848.245)	(118.861.227)
Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	(21.859.725)	(20.650.706)
Плаћене камате	(3.114.515)	(3.002.155)
Порез на добитак	(1.591.951)	(197.907)
Плаћања по основу осталих јавних прихода	(73.999.299)	(94.104.572)
<i>Одливи готовине из пословних активности</i>	<u>(249.413.735)</u>	<u>(236.816.567)</u>
Нето прилив готовине из пословних активности	<u>34.490.798</u>	<u>17.605.853</u>
Токови готовине из активности инвестирања		
Продаја акција и удела	17.103	-
Продаја, некретнина, постројења и опреме	592.285	45.850
<i>Приливи готовине из активности инвестирања</i>	<u>609.388</u>	<u>45.850</u>
Куповина нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме	(34.059.150)	(17.739.476)
<i>Одливи готовине из активности инвестирања</i>	<u>(34.059.150)</u>	<u>(17.739.476)</u>
Нето одлив готовине из активности инвестирања	<u>(33.449.762)</u>	<u>(17.693.626)</u>
Токови готовине из активности финансирања		
Увећање основног капитала	-	37
Приливи по основу дугорочних и краткорочних кредита (нето прилив)	23.406.069	11.761.406
Приливи по основу осталих дугорочних и краткорочних обавеза	26.002.087	15.709.941
<i>Приливи готовине из активности финансирања</i>	<u>49.408.156</u>	<u>27.471.384</u>
Одливи по основу дугорочних и краткорочних кредита и осталих обавеза (нето одливи)	(35.177.068)	(25.529.860)
<i>Одливи готовине из активности финансирања</i>	<u>(35.177.068)</u>	<u>(25.529.860)</u>
Нето прилив готовине из активности финансирања	<u>14.231.088</u>	<u>1.941.524</u>
Нето прилив готовине	15.272.124	1.853.751
Готовина и еквиваленти готовине на почетку периода	10.636.669	8.723.278
Позитивне курсне разлике по основу прерачуна готовине	1.409.520	880.359
Негативне курсне разлике по основу прерачуна готовине	(1.485.959)	(820.719)
Готовина и еквиваленти готовине на крају периода	<u>25.832.354</u>	<u>10.636.669</u>

Напомене од стране 10 до 92 су саставни део консолидованих финансијских извештаја.

Консолидовани финансијски извештаји за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

За годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

	Акцијски капитал	Остали капитал	Нереализовани добити Резерве по основу ХОВ	Нереализовани губици по основу ХОВ	Акумулирани губитак	Укупно	
Стање на дан 1. јануара 2010. године	81.550.720	5.597.873	889.171	130.243	(28.172)	(56.119.958)	32.019.877
Укупна повећања у претходном периоду	37	-	501	-	(21.064)	15.115.215	15.012.863
Укупна смањења у претходном периоду	-	-	-	(81.826)	-	-	-
Стање на дан 31. децембра 2010. године	81.550.757	5.597.873	889.672	48.417	(49.236)	(41.004.743)	47.032.740
Стање на дан 1. јануара 2011. године	81.550.757	5.597.873	889.672	48.417	(49.236)	(41.004.743)	47.032.740
Укупна повећања у текућем периоду	-	-	-	-	(14.854)	40.615.764	40.578.600
Укупна смањења у текућем периоду	-	-	(5.455)	(18.835)	-	1.980	-
Стање на дан 31. децембра 2011. године	81.550.757	5.597.873	884.217	29.582	(64.090)	(386.999)	87.611.340

Напомене од стране 10 до 92 су саставни део консолидованих финансијских извештаја.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

НИС а.д. – Нафтна индустрија Србије, Нови Сад (у даљем тексту: Матично друштво) и њена зависна правна лица (заједно: Група), је вертикално интегрисана нафтна компанија која претежно послује у Републици Србији. Основне активности Групе обухватају:

- Истраживање, развој и производња сирове нафте и гаса;
- Производња нафтних деривата и
- Трговина нафтним дериватима и гасом.

Матично друштво је основано Одлуком Владе Републике Србије од 7. јула 2005. године, као правни наследник пет друштава у државној својини, „Јавног предузећа Нафтна индустрија Србије“. 2. Фебруара 2009. године Газпром Нефт је реализовао куповину 51% основног капитала чиме Матично друштво постаје зависно друштво ОАО Газпром Нефта. У марту 2011. године у складу са Уговором о продаји и куповини акција Групе, ОАО Газпром Нефт је реализовао куповину додатних 5.15% акција чиме је повећао своје учешће у власништву на 56.15%.

Матично друштво је регистрована као отворено акционарско друштво чије се акције котирају на листингу А – Prime Market Београдске берзе. Седиште Групе је у Новом Саду, улица Народног фронта 12.

Консолидовани финансијски извештаји обухватају извештаје матичног предузећа и следећих зависних предузећа у земљи и иностранству:

Назив	Учешће %
О Зоне а.д., Београд	100
НИС Петрол д.о.о., Лакташи, БиХ	100
НИС Петрол е.о.о.д., Софија, Бугарска	100
NIS Petrol SRL, Букурешт, Румунија	100
Rannon naftagas Kft, Будимпешта, Мађарска	100
НИС Оверсис, Москва, Русија	100
Јадран - Нафтагас д.о.о. Бања Лука, БиХ	66
Ранис, Москва, Русија	51
Јубос д.о.о., Бор	51
Светлост д.о.о., Бујановац	51

Током 2011 године, Матично друштво је извршило оснивање следећих друштава:

- „НИС Петрол“ д.о.о., Лакташи, Босна и Херцеговина. Укупни капитал новооснованог друштва на дан 31. децембра 2011. године износи 20.000 Конвертибилних марака, док је учешће Матичног друштва у капиталу истог 100%.

- „НИС Петрол“ е.о.о.д. Софија, Република Бугарска. Укупни капитал новооснованог друштва на дан 31. децембра 2011. године износи 50.000 Лева, док је учешће Матичног друштва у капиталу истог 100%.

- „NIS Petrol“ SRL, Букурешт, Република Румунија. Укупни капитал новооснованог друштва на дан 31. децембра 2011. године износи 41.000 Рона, док је учешће Матичног друштва у капиталу истог 100%.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ (наставак)

- „Pannon naftagas“ Kft, Будимпешта, Република Мађарска. Укупни капитал новооснованог друштва на дан 31. децембра 2011. године износи 500.000 HUF, док је учешће Матичног друштва у капиталу истог 100%.

Дана 14. јуна 2010. године донета је одлука да се изврши добровољна ликвидација зависног друштва НИС Оил Традинг, Франкфурт, Немачка. На основу решења Првостепеног суда у Франкфурту од 19. јула 2011. године, процес ликвидације је окончан и зависно предузеће је угашено.

Ови Консолидовани финансијски извештаји одобрени су од стране генералног директора и биће презентовани на Скупштини акционара ради одобравања.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

Приложени Консолидовани финансијски извештаји за годину која се завршила 31. децембра 2011. године састављени су у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Србије („Службени гласник РС“ бр. 46/2006 и 111/2009), који захтева да Консолидовани финансијски извештаји буду припремљени у складу са свим Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ) као и прописима издатим од стране Министарства финансија Републике Србије. Имајући у виду разлике између ове две регулативе, Консолидовани финансијски извештаји одступају од МСФИ у следећем:

- Група је Консолидоване финансијске извештаје саставила у формату прописаном од стране Министарства финансија Републике Србије, који није у складу са захтевима МРС 1 – “Презентација финансијских извештаја.”
- „Ванбилансна средства и обавезе“ су приказани на обрасцу биланса стања. Ове ставке по дефиницији МСФИ не представљају ни средства ни обавезе.
- Некретнине, постројења и опрема су процењене од стране независног проценитеља и ревалоризационе резерве настале као разлика између процењене и историјске вредности су признате кроз акцијски капитал на дан 1. јануар 2006. године.

Састављање финансијских извештаја у складу са МСФИ захтева примену извесних кључних рачуноводствених процена. Оно, такође, захтева да Руководство користи своје просуђивање у примени рачуноводствених политика Групе. Области које захтевају просуђивање већег степена или веће сложености, односно области у којима претпоставке и процене имају материјални значај за Консолидоване финансијске извештаје обелодањени су у напомени 4.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА

Основне рачуноводствене политике и значајне рачуноводствене процене су доследне оним које су примењене у Консолидованим финансијским извештајима за годину која се завршила 31. децембра 2010. године.

3.1. Основе за састављање и презентацију консолидованих финансијских извештаја

Група примењује следеће нове стандарде и тумачења од 1. јануара 2011. године:

- Допуна *МРС 24, Обелодањивања повезаних страна* (објављен новембра 2009. године, важећи за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године). МРС 24 је ревидиран 2009. године тако да: (а) поједностављује дефиницију повезане стране, појашњава њено намеравано значење и уклања недоследности; и (б) делимично уклања захтеве за обелодањивање трансакција између правног лица и друштава са учешћем државног капитала. Сходно ревидираном стандарду, Група је дужно да обелодани и преузете уговорне обавезе у погледу куповине и продаје робе односно услуга својим повезаним странама и обелодани само појединачно материјално значајне трансакције између правног лица и друштава са учешћем државног капитала.

Побољшања Међународних стандарда финансијског извештавања (објављена маја 2010. године, важећа од 1. јануара 2011. године). Побољшања укључују битне измене и појашњења следећих стандарда и тумачења:

- Допуна **МСФИ 1**: (i) допушта да се књиговодствена вредност исказана у претходним финансијским извештајима припремљеним у складу са локалном законском регулативом користи као очекивана вредност ставке некретнина, постројења и опреме односно нематеријалних улагања уколико је та ставка коришћена код пословања која се одвијају по регулисаним ценама, (ii) омогућава да се ревалоризација условљена појавом одређеног догађаја користи као очекивана вредност некретнина, постројења и опреме чак и у условима када ревалоризација настане у току периода обухваћеног првим финансијским извештајима припремљеним у складу са МСФИ, и (iii) захтева да друштво које први пут примењује стандард образложи промене својих рачуноводствених политика односно примену изузећа које допушта МСФИ 1 у периоду између настанка првог периодичног извештаја припремљеног у складу са МСФИ и првих финансијских извештаја припремљених у складу са МСФИ.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

3.1. Основе за састављање и презентацију консолидованих финансијских извештаја (наставак)

- Допуна **МСФИ 3**: (i) захтева да се мањински удели који нису садашњи власнички удели односно који својим власницима не обезбеђују право на пропорционални удео у нето средствима у случају ликвидације одмеравају по фер вредности (осим уколико други МСФИ не захтевају неки други основ за одмеравање), (ii) обезбеђује смернице у погледу аранжмана стеченог друштва који обухватају трансакције плаћања акцијама које нису замењене односно које су добровољно замењене као последица пословне комбинације, и (iii) појашњава да се потенцијалне накнаде за стицање у пословним комбинацијама насталим пре датума ступања на снагу ревидираног МСФИ 3 (објављен у јануару 2008. године) рачуноводствено обухватају у складу са смерницама изложеним у претходној верзији МСФИ 3.
- Допуна **МСФИ 7** појашњава одређене захтеве у погледу обелодањивања, и то: (i) експлицитно указује на међусобну повезаност квалитативних и квантитативних обелодањивања природе и обима финансијских ризика, (ii) укида захтев за обелодањивање књиговодствене вредности реструктурираних финансијских средстава којима би, да нису реструктурирана, рок доспећа био прекорачен или би им била умањена вредност, (iii) захтев за обелодањивање фер вредности средства обезбеђења замењује општијим захтевом тј. захтевом за обелодањивање његовог финансијског ефекта, и (iv) појашњава да Група треба да обелодани износ заплењене и продате имовине дате у залог на датум извештавања уместо износа добијеног у току извештајног периода.
- Допуна **МРС 27** појашњава правила за прелазак на извештавање у складу са изменама и допунама МРС 21, 28 и 31 произашлим из ревидираног МРС 27 (измењен и допуњен јануара 2008. године).
- Допуна **МРС 34** садржи додатне примере значајних догађаја и трансакција чије се обелодањивање захтева у периодичном сажетом финансијском извештају, укључујући прелазак финансијских инструмената са једног на други ниво у оквиру хијерархије фер вредности, промене при класификацији финансијских средстава, и промене у пословном или привредном окружењу које утичу на фер вредности финансијских инструмената друштва.
- Допуна **IFRIC 13** појашњава одмеравање наградних купона по фер вредности.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

3.1. Основе за састављање и презентацију консолидованих финансијских извештаја (наставак)

Остали ревидирани стандарди и тумачења важећа за текући период

IFRIC 19 "Гашење финансијских обавеза инструментима капитала", измене и допуне MPC 32 о класификацији права прече куповине акција из нових емисија, појашњења IFRIC 14 "MPC 19 - Ограничење дефинисаних накнада, минимални захтеви финансирања и њихово узајамно деловање" који се односи на авансна плаћања минималних захтева финансирања, и измене допуне МСФИ 1 "Прва примена МСФИ", нису имали ефекта на ове Консолидоване финансијске извештаје.

Нова рачуноводствена саопштења

Поједини нови стандарди и тумачења су објављени и биће обавезни за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2012. године, а које Група није раније усвојило:

- **МСФИ 9, Финансијски инструменти - 1. део: Класификација и мерење.** МСФИ 9, објављен новембра 2009. године, замењује оне делове MPC 39 који се односе на класификовање и мерење финансијских средстава. МСФИ 9 је додатно измењен и допуњен октобра 2010. године са циљем да се размотри питање класификовања и одмеравања финансијских обавеза. Примена МСФИ 9 обавезна је од 1. јануара 2015. године, с тиме што је његово раније усвајање допуштено. У даљем тексту приказани су основни елементи стандарда:
  - Финансијска средства се класификују у две категорије начина одмеравања: као средства која се накнадно одмеравају по фер вредности или као средства која се накнадно одмеравају по амортизованој вредности. Одлука о класификацији средстава доноси се приликом њиховог почетног признавања. Класификација зависи од пословног модела који правно лице користи за потребе управљања својим финансијским инструментима, као и од карактеристика инструмента у вези са уговорним новчаним током.
  - Инструмент се накнадно одмерава по амортизованој вредности само уколико је реч о дужничком инструменту и (i) ако је циљ пословног модела правног лица да држи средство за потребе наплате уговорних токова готовине, те (ii) ако се код уговорних токова готовине средства ради само о плаћању главнице и камате (тј. само има "основна обележја кредита"). Сви остали дужнички инструменти одмеравају се по фер вредности чији се ефекти промена у фер вредностима исказују у билансу успеха.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

3.1. Основе за састављање и презентацију консолидованих финансијских извештаја (наставак)

Нова рачуноводствена саопштења (наставак)

- Сви инструменти капитала одмеравају се накнадно по фер вредности. Инструменти капитала који се држе ради трговања одмеравају се по фер вредности чији се ефекти промена у фер вредностима исказују у билансу успеха. За сва остала учешћа у капиталу може се, приликом почетног признавања, донети неопозива одлука да се нереализовани и реализовани добици и губици по основу фер вредности признају у Укупном осталом финансијском резултату уместо у Билансу успеха. По донетој одлуци добици и губици по фер вредности не могу се накнадно признати у билансу успеха. Одлука се може донети за сваки инструмент посебно. Дивиденде се признају у билансу успеха уколико представљају принос на инвестиције.
- У МРС 39, највећи број захтева за класификацију и одмеравање финансијских обавеза пренет је у МСФИ 9 у неизмењеном облику. Основна измена огледа се у томе да ће правно лице бити у обавези да ефекте промена у властитом кредитном ризику финансијских обавеза класификованих по фер вредности чији се ефекти промена у фер вредностима исказују у билансу успеха прикаже у Укупном осталом финансијском резултату.
- *МСФИ 10, Консолидовани финансијски извештаји* (објављен маја 2011. године, важећи за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године), замењује све смернице у погледу питања контроле и консолидације изложене у МРС 27 “Консолидовани и појединачни финансијски извештаји” и тумачењу SIC-12 “Консолидација - ентитети за посебне намене”. МСФИ 10 мења дефиницију контроле тако да исти критеријуми за утврђивање контроле важе за сва правна лица. Дефиниција контроле поткрепљена је опширним смерницама за примену стандарда.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

3.1. Основе за састављање и презентацију консолидованих финансијских извештаја (наставак)

Нова рачуноводствена саопштења (наставак)

- *МСФИ 12, Обелодањивање учешћа у другим правним лицима* (објављен маја 2011. године, важећи за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године), односи се на све субјекте који имају учешће у неком зависном предузећу, заједничком аранжману, придруженом предузећу или неконсолидованом правном лицу. Овај стандард замењује постојеће захтеве у погледу обелодањивања садржане у МРС 28, "Инвестиције у придружене ентитете". МСФИ 12 захтева обелодањивање информација које ће помоћи корисницима финансијских извештаја да процене природу, ризике и финансијске ефекте повезане са учешћем субјекта у зависним предузећима, придруженим предузећима, заједничким аранжманима и неконсолидованим правним лицима. Да би поменути циљеви били испуњени, нови стандард захтева: обелодањивања у бројним областима, укључујући материјално значајна просуђивања и претпоставке при утврђивању да ли правно лице остварује контролу, заједничку контролу или, пак, има значајан утицај над својим учешћем у другим правним лицима; садржајно проширена обелодањивања у погледу учешћа лица без управљачког утицаја у активностима групе и токовима готовине; сажете финансијске информације зависних друштава са значајним мањинским учешћем; као и детаљна обелодањивања учешћа у неконсолидованим правним лицима.
- *МСФИ 11, Заједнички аранжмани* (објављен маја 2011. године, важећи за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године), замењује МРС 31 "Учешћа у заједничким подухватима" и тумачење СИЦ-13 "Заједнички контролисани ентитети – немонетарни улози учесника у заједничком подухвату". Изменом дефиниција заједнички аранжмани су сведени на две врсте аранжмана, и то на: заједничка пословања и заједничке подухвате. Постојећа политика пропорционалне консолидације код заједнички контролисаних ентитета се укида. Примена рачуноводственог метода учешћа је обавезна за све учеснике у заједничком подухвату.
- *МСФИ 13, Одмеравање фер вредности* (објављен маја 2011. године, важећи за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године), има за циљ да повећа доследност и смањи степен сложености обезбеђивањем прецизне дефиниције фер вредности, као и јединственог извора за одмеравање фер вредности и јединствених захтева за обелодањивање у свим МСФИ.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

3.1. Основе за састављање и презентацију консолидованих финансијских извештаја (наставак)

Нова рачуноводствена саопштења (наставак)

- *МРС 27, Појединачни финансијски извештаји* (ревидиран маја 2011. године, важећи за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године), измењен је и има за циљ да пропише захтеве у погледу начина обрачунавања и обелодањивања улагања у зависна друштва, заједничке подухвате и придружена друштва онда када правно лице саставља појединачне финансијске извештаје. Смернице у погледу питања контроле и консолидованих финансијских извештаја замењене су стандардом МСФИ 10, "Консолидовани финансијски извештаји".
- *МРС 28, Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате* (ревидиран маја 2011. године, важећи за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године). Допуна МРС 28 настала је као резултат пројекта Одбора који се односи на заједничке подухвате. Приликом анализирања поменутог пројекта, Одбор је одлучио да рачуноводствено обухватање заједничких подухвата применом рачуноводственог метода учешћа припоји стандарду МРС 28 будући да се поменути метод примењује и на улагања у заједничке подухвате и на улагања у придружена друштва. Осим ове, остале смернице су остале неизмењене.
- *Обелодањивања — Преноси финансијских средстава – Измене и допуне МСФИ 7* (објављен октобра 2010. године, важећи за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2011. године). Допуна захтева додатна обелодањивања у погледу изложености ризику која проистиче из преноса финансијских средстава. Допуна обухвата захтев за обелодањивањем, према класи средстава, природе, књиговодствене вредности и описа ризика и користи од финансијских средстава пренетих на друго правно лице, а која се и даље исказују у билансу успеха ентитета. Надаље, обелодањивања су обавезна и како би корисници могли лакше разумети износе било којих односних обавеза, као и односе између финансијских средстава и односних обавеза. Уколико се финансијска средства искњиже, а ентитет је и даље изложен одређеним ризицима и користима у вези са преносом средстава, обавезна су додатна обелодањивања како би омогућила разумевање ефеката поменутих ризика.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

3.1. Основе за састављање и презентацију консолидованих финансијских извештаја (наставак)

Нова рачуноводствена саопштења (наставак)

- *Измене и допуне МРС 1, Презентација финансијских извештаја* (објављен јуна 2011. године, важећи за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2012. године), мења захтеве у погледу обелодањивања ставки које се исказују у Укупном осталом финансијском резултату. Измене и допуне захтевају да правна лица изврше раздвајање ставки које се приказују у Укупном осталом финансијском резултату на две групе, и то према томе да ли ће оне моћи да се рекласификују у биланс успеха у будућим периодима. Предложени назив финансијског извештаја који се користи у МРС 1 гласи 'Извештај о добити и губитку и укупном осталом финансијском резултату'. Група очекује да ће измене и допуне стандарда утицати на измену начина презентације финансијских извештаја Групе, али да неће имати утицаја на одмеравање трансакција и стања.
- *Измене и допуне МРС 19, Примања запослених* (објављен јуна 2011. године, важећи за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године), доноси значајне измене у погледу признавања и одмеравања дефинисаних доприноса за пензије и отпремнина, као и у погледу обелодањивања свих примања запослених. Стандард захтева да се све промене у нето обавезама (средствима) по основу дефинисаних примања признају у периоду у коме настану, и то: (i) трошкови зарада и накнада и нето камата признају се у билансу успеха; и (ii) добици и губици по основу поновног одмеравања признају се у укупном осталом финансијском резултату.
- *Остали ревидирани стандарди и тумачења: Измене и допуне МСФИ 1 "Прва примена МСФИ",* које се односе на пословање у условима хиперинфлације и укидање фиксних датума за одређене изузетке односно изузимања; допуна МРС 12 "Порези на добитак", која уводи обориву претпоставку да се инвестициона некретнина која се исказује по фер вредности надокнађује у потпуности кроз трансакцију продаје; и ИФРИЦ 20, "Трошкови одлагања рударског отпада насталог активностима површинске експлоатације", који разматра када и на који начин се рачуноводствено обухватају користи од активности одлагања отпада насталог рударским активностима. Стандард неће имати утицаја на Консолидоване финансијске извештаје Групе.

Осим уколико у тексту горе није другачије наведено, не очекује се да ће нови стандарди и тумачења имати значајног утицаја на Консолидоване финансијске извештаје Групе.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

3.2. Извештавање о сегментима

О пословним сегментима извештава се на начин који је доследан интерном извештавању за потребе главног доносиоца пословних одлука. Главни доносилац пословних одлука који је одговоран за расподелу ресурса и процену резултата пословања пословних сегмената је Извршни одбор.

3.3. Консолидација

(а) Зависна друштва

Зависна предузећа су сва предузећа над којима група има моћ, непосредну или посредну, да управља финансијском и пословном политиком организације у циљу остварења користи од њене делатности.

Финансијски извештаји зависних предузећа су укључени у консолидоване финансијске извештаје од дана почетка контроле до дана престанка контроле.

Стања и трансакције између матичног и зависних предузећа, и сви нереализовани добици и губици који потичу од трансакција између матичног и зависних предузећа елиминишу се приликом припреме консолидованих финансијских извештаја.

Финансијски извештаји зависних предузећа усклађени су по потреби у складу с рачуноводственим политикама Групе.

(б) Мањински интерес

Мањински интерес у зависним предузећима у приложеним Консолидованим финансијским извештајима је издвојен од капитала власника матичног предузећа Групе као мањински интерес у укупном капиталу Групе.

(в) Остала повезана друштва

Остала повезана предузећа су она предузећа над којима матично предузеће има значајан утицај, али не и контролу, генерално када поседује учешће у капиталу између 20% и 50%.

Заједничка улагања су они ентитети над чијим активностима матично предузеће врши заједничку контролу успостављану уговором и код којих одлучује консензусом о њиховој пословној и финансијској политици.

Повезана друштва и заједничка улагања се вреднују по методи капитала.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

3.4. Прерачунавање страних валута

(а) Функционална и валута приказивања

Ставке сваког ентитета Групе, које чине Консолидоване финансијске извештаје, се мере коришћењем валуте примарног привредног окружења у ком ентитет послује (функционална валута). Консолидовани финансијски извештаји су приказани у динарима, која је извештајна валута Групе.

(б) Трансакције и стања

Трансакције у страниј валути се прерачунавају у функционалну валуту применом девизних курсева важећих на дан трансакције или на дан процене вредности ако су ставке поново одмераване. Позитивне и негативне курсне разлике настале из измирења таквих трансакција и из прерачуна монетарних средстава и обавеза изражених у страним валутама на крају периода, признају се у консолидованом билансу успеха осим у случају када су одложене у капиталу као инструменти заштите токова готовине и инструменти заштите нето улагања.

Позитивне и негативне курсне разлике које настају по основу кредита и готовине и готовинских еквивалената приказују се у консолидованом билансу успеха у оквиру позиције „Финансијски приходи / расходи“.

(в) Друштва Групе

Стање и резултат свих предузећа групе чија је функционална валута различита од презентационе валуте Групе прерачунати су на следећи начин:

- I. Средства и обавезе прерачунати су у динарску противвредност по девизном курсу на дан биланса стања;
- II. Приходи и расходи прерачунати су у динаре по средњем курсу. Све настале курсне разлике препознате су као посебне ставке капитала (исказане у оквиру Резерви).

3.5. Пословне комбинације

Група примењује метод стицања за рачуноводствено обухватање пословне комбинације. Пренесена накнада у пословној комбинацији јесте сума фер вредности пренете имовине на датум стицања, обавеза које је направио стицалац бившим власницима стеченог ентитета и учешћа у капиталу која је емитовао стицалац. Пренесена накнада укључује фер вредност средства и обавеза који резултирају од споразума о потенцијалној накнади. Препознатљива стечена имовина и обавезе у пословној комбинацији се иницијално одмеравају по фер вредности на датум стицања.

Трошкови стицања се признају као расходи периода у којима су и настали.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

3.6. Нематеријална средства

(а) Лиценце и права

Засебно стечене лиценце исказују се по историјској набавној вредности. Лиценце имају ограничен век трајања и исказују се по набавној вредности умањеној за акумулирану амортизацију. Амортизација се обрачунава применом пропорционалне методе, како би се трошкови лиценци расподелили у току њиховог процењеног века употребе.

Лиценце и права укључују права на експлоатацију нафте и природног гаса, која се амортизују током периода истраживања, у складу са условима одређене лиценце.

(б) Рачунарски софтвер

Овде пре свега спадају трошкови имплементације (САП) рачунарског софтвера. Стечене лиценце рачунарских софтвера капитализују се у износу трошкова насталих у стицању и стављању у употребу софтвера.

Ови трошкови се амортизују током њиховог процењеног века употребе (до 8 година).

3.7. Истраживање и процењивање минералних ресурса

(а) Средства за истраживање и процењивање

Током периода истраживања, трошкови истраживања и процене нафте и природног гаса се капитализују све док се не утврди да резерве нафте и гаса неће бити довољне да оправдају трошкове истраживања. Геолошки и геофизички трошкови, као и трошкови директно повезани са истраживањем се капитализују у периоду у којем су настали. Трошкови стицања права на истраживање се капитализују у оквиру некретнина, постројења и опреме или нематеријалних улагања зависно од природе трошка. Када се комерцијалне резерве потврде, након спроведеног теста обезвређења улагања у истраживање и развој врши се пренос на улагања у развој исказана у оквиру некретнина, постројења и опреме односно нематеријална улагања. У току фазе истраживања не врши се обрачун амортизације улагања.

(б) Развој основних и нематеријалних средстава

Издаци за изградњу, инсталацију или комплетирање инфраструктурних објеката, као што су платформе, нафтоводи и бушење комерцијално исплативих нафтних бушотина су капитализовани у оквиру основних средстава у припреми према њиховој природи. Када је развој на одређеном нафтном пољу завршен, врши се пребацивање на Основна средства намењена производњи. Амортизација се не обрачунава у току периода развоја.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

3.7. Истраживање и процењивање минералних ресурса (наставак)

(в) Средства за производњу нафте и гаса

Средства за производњу нафте и гаса обухватају основна средства за истраживање и процену, као и трошкове развоја, повезане са производњом потврђених резерви.

(г) Амортизација

На основна средства/нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса примењује се метода амортизације према учинку. Амортизација према учинку се заснива на потврђеним резервама, а то су резерве нафте, гаса и остале минералне резерве за које се процењује да ће бити надокнађене из постојећих средстава, користећи текуће пословне методе. Нафта и гас се сматрају произведеним у моменту мерења на „Custody Transfer“-у или местима продаје на излазним вентилима резервоара на нафтним пољима.

(д) Обезвређивање – Средства за истраживање и процену

Тест обезвређења стицања права на истраживање се врши увек када постоје индикатори обезвређења. У сврху теста обезвређења, стечени трошкови права на истраживање, који су предмет процене, групишу се заједно са постојећим јединицама које генеришу добит према географском подручју у којем се налазе.

(е) Обезвређивање – Потврђена основна средства/нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса

Тест обезвређења потврђених основних средстава/нематеријалних улагања намењених производњи нафте и гаса се врши увек када постоје индикатори да је књиговодствена вредност ненадокнадива.

Губици по основу обезвређења се признају у износу у коме књиговодствена вредност премашује надокнадиву вредност средства. Надокнадива вредност је већа од фер вредности средства умањене за трошкове продаје и вредности у употреби. За сврху процене обезвређења, средства су груписана на најнижем нивоу на којем је могуће идентификовати новчане токове.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

3.8. Некретнине, постројења и опрема

Од дана оснивања, вредновање некретнина, постројења и опреме врши се по набавној вредности умањеној за исправке вредности по основу акумулиране амортизације и обезвређења, где је потребно. Набавна вредност укључује трошкове који се могу директно приписати набавци средства.

Накнадни трошкови се укључују у набавну вредност средства или се признају као посебно средство, у зависности од тога шта је применљиво, само када постоји вероватноћа да ће Група у будућности имати економску корист од тог средства и ако се његова вредност може поуздано утврдити. Књиговодствена вредност замењеног средства се искњижава. Сви други трошкови текућег одржавања терете консолидовани биланса успеха периода у коме су настали.

Земљиште и уметничка дела се не амортизују. Амортизација других средстава се обрачунава применом пропорционалне методе за свако средство појединачно по стопама утврђеним рачуноводственом политиком Групе, а на основу процењеног корисног века трајања основног средства како би се распоредила њихова набавна до њихове резидуалне вредности током њиховог процењеног века трајања, као што следи:

Опис	Век трајања
Грађевински објекти	10 - 50
Машине и опрема	
- Производна и преносна опрема	7 - 25
- Намештај	5 - 10
- Возила	7 - 20
- Рачунари	5 - 10
Остала опрема	5 - 50

Резидуална вредност и корисни век употребе средства се ревидирају, и по потреби коригују, на датум сваког биланса стања.

Књиговодствена вредност средства своди се одмах на његову надокнадиву вредност уколико је књиговодствена вредност већа од његове процењене надокнадиве вредности (напомена 36).

Добици и губици по основу отуђења средства утврђују се као разлика између новчаног прилива и књиговодствене вредности и исказују се у консолидованом билансу успеха у оквиру 'Осталих прихода/(расхода)' (напомене 35 и 36).

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

3.9. Умањење вредности нефинансијских средстава

Средства са неограниченим корисним веком употребе не подлежу амортизацији и тестирају се на умањење вредности једном годишње. За средства која подлежу амортизацији тестирање на умањење њихове вредности врши се када догађаји или измењене околности укажу да књиговодствена вредност можда неће бити надокнадива. Губитак због умањења вредности се признаје у висини износа за који је књиговодствена вредност средства већа од његове надокнадиве вредности. Надокнадива вредност је вредност већа од фер вредности средства умањене за трошкове продаје или вредности у употреби. За сврху процене умањења вредности, средства се групишу на најнижим нивоима на којима могу да се утврде одвојени препознатљиви новчани токови (јединице које генеришу готовину). Нефинансијска средства, осим Goodwill-а, код којих је дошло до умањења вредности се ревидирају на сваки извештајни период због могућег укидања ефеката умањења вредности.

3.10. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине се држе ради зараде од закупнине или ради повећања капитала, или ради и једног и другог.

Инвестиционе некретнине се претежно састоје од бензинских станица, пословних објеката и станова датих запосленима и бившим запосленима Групе на рок преко годину дана.

Инвестиционе некретнине се вреднују применом поштене (фер) вредности. Поштена фер вредност одражава тржишне услове на дан биланса стања коригована, уколико је неопходно, за било коју промену у природи, локацији или стању специфичног средства. Промене поштене (фер) вредности инвестиционих некретнина се књиже у корист или на терет консолидованог биланса успеха у оквиру Осталих прихода (напомена 35).

Накнадни издаци се капитализују само када је вероватно да ће будуће економске користи повезане са тим издацима припасти Групи и да може поуздано да се измери. Сви остали трошкови текућег одржавања терете трошкове периода у коме настану. Када инвестициону некретнину користи њен власник, она се рекласификује на некретнине, постројења и опрему, и њена књиговодствена вредност на дан рекласификације постаје њена затечена вредност која ће се надаље амортизовати.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

3.11. Уговори о изградњи

МРС11 „Уговори о изградњи“ дефинише уговор о изградњи као уговор који је посебно закључен за изградњу неког средства. Трошкови уговора се признају као расход у периоду када настану.

Када се исход уговора о изградњи не може поуздано проценити, приход по основу уговора се признаје само до износа насталих трошкова из уговора за које је вероватно да ће бити надокнађени.

Када се исход уговора о изградњи може поуздано проценити и када постоји вероватноћа да ће уговор бити профитабилан, приход по основу уговора се признаје у периоду важења уговора. Када је вероватно да ће укупни трошкови уговора бити већи од укупног прихода по уговору, очекивани губитак се одмах признаје као расход.

Одступања од уговореног посла, потраживања и стимулације укључују се у приходе по основу уговора у мери у којој су иста уговорена са купцем и у мери у којој их је могуће поуздано одмерити.

Група користи 'метод степена довршености' како би утврдила одговарајући износ који треба признати у датом периоду. Степен довршености изградње се утврђује из односа укупно процењених трошкова уговора насталих до датума биланса стања и укупно процењених трошкова по сваком уговору. Трошкови у вези са будућим активностима по уговору настали током извештајног периода искључују се из трошкова уговора при утврђивању степена довршености изградње. Они су приказани као залихе, аванси или остала средства, у зависности од њихове природе.

Група као средство исказује бруто износ који се потражује од извршиоца уговорених послова по свим уговорима чије је извршење у току, а за које је збир насталих трошкова и признате добити (умањен за признате губитке) већи од sukcesивно фактурисаних износа. Sukcesивно фактурисани износ које купци још нису платили и гарантни депозити укључени су у позицију потраживања по основу продаје и друга потраживања.

Група као обавезу исказује бруто износ који се дугује наручиоцу уговорених радова по свим уговорима чије је извршење у току, за које је sukcesивно фактурисање премашило настале трошкове увећане за признату добит (умањено за признате губитке).

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

3.12. Дугорочна финансијска средства

Група класификује своја финансијска средства у следеће категорије: дугорочни зајмови и потраживања, финансијска средства расположива за продају.

Класификација зависи од сврхе за коју су финансијска средства прибављена. Руководство врши класификацију својих финансијских пласмана у моменту иницијалног признавања.

3.12.1. Класификација финансијских средстава

(а) Зајмови и потраживања

Зајмови и потраживања представљају недеривативна финансијска средства са фиксним или утврдивим роковима плаћања која се не котирају ни на једном активном тржишту. Укључују се у текућа средства, осим уколико су им рокови доспећа дужи од 12 месеци након датума биланса стања. У том случају се класификују као дугорочна средства. У билансу стања Групе зајмови и потраживања обухватају “потраживања од продаје и друга потраживања“

(б) Финансијска средства расположива за продају

Финансијска средства расположива за продају представљају недеривативна средства која су назначена као расположива за продају и нису класификована ни у једну другу категорију финансијских инструмената. Иста чине дугорочна средства Групе, осим уколико руководство има намеру да улагања отуђи у року од 12 месеци од датума биланса стања када чине краткорочну имовину Групе.

3.12.2. Признавање и мерење финансијских средстава

Редовна куповина и продаја финансијских средстава се признаје на датум трговања – датум када се Група обавезало да ће купити или продати финансијско средство. Зајмови и потраживања и улагања која се држе до доспећа се исказују по амортизованој вредности коришћењем методе ефективне каматне стопе.

Фер вредност хартија од вредности која се котирају на берзи заснива се на текућим ценама понуде. Уколико тржиште неког финансијског средства није активно (и за хартије од вредности које не котирају), Група утврђује фер вредност техникама процене. То укључује примену недавних трансакција између независних странака, позивање на друге инструменте који су суштински исти, анализу дисконтованих новчаних токова и опцију модела формирања цена максималним коришћењем информација са тржишта, а уз што је мање могуће ослањање на информације карактеристичне за само Група.

Финансијска средства расположива за продају се исказују по фер вредности. Приходи од камата на финансијска средства расположива за продају се обрачунавају коришћењем методе ефективне каматне стопе и признају се у билансу успеха у оквиру позиције Финансијски приходи/(расходи) у периоду у коме су настали.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

3.12. Дугорочна финансијска средства (наставак)

3.12.2. Признавање и мерење финансијских средстава (наставак)

Дивиденде примљене по основу финансијских средстава расположивих за продају признају се у консолидованом билансу успеха у оквиру позиције Финансијски приходи/(расходи) у периоду у коме су настали, односно у периоду у коме се утврди право Групе на наплату и када је вероватно да ће дивиденде бити наплаћене. Све остале промене у фер вредности се признају у капиталу, до момента продаје или када су обезвређене, када се кумулиране корекције фер вредности признате у капиталу укључују у консолидовани биланса успеха као Финансијски приходи/(расходи) (напомена 33 и 34).

3.12.3. Умањење вредности финансијских средстава

(а) *Средства која се исказују по амортизованој вредности*

На сваки датум биланса стања Група процењује да ли постоји објективан доказ да је умањена вредност неког финансијског средства или групе финансијских средстава.

Финансијско средство или група финансијских средстава је обезвређено и губици по основу обезвређења настају само ако постоји објективан доказ о обезвређењу као резултат једног или више догађаја који су настали након почетног признавања средстава ("настанак губитка") и када тај настанак губитка (односно настанци губитака) утиче на процењене будуће новчане токове финансијског средства или групе финансијских средстава који могу бити поуздано процењени.

Критеријуми које Група користи да одреди да ли постоји објективан доказ о губитку услед умањења вредности укључују:

- Значајне финансијске тешкоће емитента или дужника;
- Кршење уговора, као што је кашњење у плаћању или неплаћање камате или главнице;
- Група, из економских или правних разлога који се односе на финансијске тешкоће зајмопримца, одобри зајмопримцу гаранције/повластице које иначе не би одобрило;
- Вероватноћа стечаја или друге финансијске реорганизације дужника;
- Нестанак активног финансијског тржишта за то финансијско средство због финансијских потешкоћа; или доступни подаци који указују да постоји мерљиво смањење у предвиђеним будућим токовима готовине из портфеља финансијских средстава након њиховог иницијалног признавања, иако се поменуто смањење још увек не може повезати са појединачним финансијским средствима из портфеља, укључујући:
  - Неповољна промена кредитне способности дужника; и
  - Националне или локалне економске прилике које су узајамно повезане са кашњењем у наплати потраживања из портфеља.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

3.12. Дугорочна финансијска средства (наставак)

3.12.3. Умањење вредности финансијских средстава (наставак)

Група прво процењује да ли постоји објективан доказ о обезвређењу.

За категорију кредита и потраживања, износ губитка се одмерава као разлика између књиговодствене вредности средства и садашње вредности процењених будућих токова готовине (искључујући будуће кредитне губитке који нису настали) дисконтованих по првобитној ефективној каматној стопи за то финансијско средство. Износ књиговодствене вредности средства се умањује и износ губитка се признаје у консолидованом билансу успеха. Ако кредит или улагање које се држи до доспећа има варијабилну каматну стопу, дисконтна стопа за одмеравање сваког губитка због умањења вредности је тренутна каматна стопа утврђена уговором. Група може да одмерава умањење вредности на основу фер вредности финансијског инструмента коришћењем тржишних цена које су доступне јавности.

Ако се у наредном периоду износ губитка због умањења вредности смањи и то смањење се може објективно приписати неком догађају насталом након признавања обезвређења (нпр. побољшању кредитне способности дужника), укидање претходно признатог губитка по основу умањења вредности признаје се у консолидованом билансу успеха.

(б) Средства класификована као расположива за продају

На крају сваког извештајног периода Група процењује да ли постоји објективан доказ да је умањена вредност неког финансијског средства или групе финансијских средстава. За процену умањења вредности дужничких хартија од вредности Група користи критеријуме наведене у тачки (а) горе. У случају власничких хартија од вредности класификованих као расположиве за продају, значајан или пролонгиран пад фер вредности испод њихове набавне вредности сматра се индикатором да је дошло до умањења њихове вредности. Уколико постоји било који од тих доказа за финансијска средства расположива за продају, кумулирани губитак – утврђен као разлика између трошкова стицања и текуће фер вредности, умањене за било какав губитак због умањења вредности финансијског средства који је претходно признат у консолидованом билансу успеха – преноси се са капитала и признаје у консолидованом билансу успеха. Губици због умањења вредности власничких инструмената признати у консолидованом билансу успеха не могу се укинути кроз консолидовани биланса успеха. Ако се у наредном периоду фер вредност дужничких хартија од вредности класификованих као расположиве за продају повећа и то повећање се може објективно приписати неком догађају насталом након признавања губитка по основу умањења вредности у консолидованом билансу успеха, губитак по основу умањења вредности се укида у консолидованом билансу успеха.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

3.13. Залихе

Залихе се исказују по цени коштања или по нето продајној вредности у зависности од тога која је нижа. Цена коштања се утврђује применом методе пондерисаног просечног трошка. Цена коштања готових производа и производње у току обухвата трошкове утрошене сировине, директну радну снагу, остале директне трошкове и припадајуће режијске трошкове производње (засноване на нормалном коришћењу производног капацитета). У цену коштања учинака Групе нису укључени трошкови позајмљивања.

Нето продајна вредност је процењена продајна цена у уобичајеном току пословања, умањена за припадајуће варијабилне трошкове продаје.

Залихе резервних делова за опрему која се користи у производњи се вреднују по цени коштања. Тестирање умањења вредности залиха резервних делова услед оштећености или застарелости се врши једном годишње. Губици услед умањења вредности се признају као Остали расходи (напомена 36).

3.14. Стална средства (или групе за отуђење) намењена продаји

Стална средства (или групе за отуђење) су класификована као средства која се држе ради продаје ако се њихова књиговодствена вредност првенствено надокнађује кроз трансакцију продаје, и ако се продаја сматра веома извесном. Ова средства се исказују по нижој од књиговодствене и фер вредности умањене за трошкове продаје, ако се њихова књиговодствена вредност првенствено надокнађује кроз трансакцију продаје, а не кроз наставак коришћења. Средства су рекласификована у моменту када су сви наведени услови испуњени: а) да су средства расположива за продају у њиховом тренутном стању; б) да је руководство Групе одобрило и започело тражење купца; ц) да је продаја средства активно рекламирана; д) да се продаја очекује у наредних 12 месеци; и е) да није вероватно да ће се значајне промене у плану продаје десити или да ће се средство повући из продаје.

3.15. Потраживања од купаца

Потраживања од купаца су износи које дугују купци за продате производе, робу или извршене услуге у оквиру редовног циклуса пословања. Уколико се очекује да потраживања буду наплаћена у року од годину дана или краћем (или у оквиру редовног циклуса пословања ако је дужи), потраживања од купаца се класификују као краткорочна. У супротном, потраживања од купаца се исказују као дугорочна.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

3.15. Потраживања од купаца (наставак)

Потраживања од купаца иницијално се признају по фер вредности. Резервисање за умањење вредности потраживања се утврђује када постоји објективан доказ да Група неће бити у могућности да наплати све износе које потражује у складу са првобитним условима. Значајне финансијске потешкоће купца, вероватноћа да ће купац бити ликвидан или финансијски реорганизован, пропуст или кашњење у извршењу плаћања (више од 90 дана од датума доспећа за друштва у државној својини и више од 60 дана за остала друштва) се сматрају индикаторима да је вредност потраживања умањена. Износ резервисања представља разлику између књиговодствене вредности потраживања и садашње вредности очекиваних будућих новчаних токова дисконтованих првобитном ефективном каматном стопом. Књиговодствена вредност потраживања умањује се преко исправке вредности, а износ умањења се признаје у консолидованом билансу успеха у оквиру позиције „остали расходи“ (напомена 36). Када је потраживање ненаплативо, отписује се на терет исправке вредности потраживања. Накнадна наплата износа који је претходно био отписан, исказује се у консолидованом билансу успеха у оквиру „осталих прихода“ (напомена 35).

3.16. Готовина и готовински еквиваленти

Готовина и готовински еквиваленти обухватају: новац у благајни и банкама, депозите по виђењу код банака, друга краткорочна високо ликвидна улагања са првобитним роком доспећа до три месеца или краће и прекорачења по текућем рачуну. Прекорачења по текућем рачуну укључена су у обавезе по кредитима у оквиру текућих обавеза, у билансу стања.

3.17. Ванбилансна средства и обавезе

Ванбилансна средства/обавезе укључују: материјал примљен на обраду и дораду и остала средства која нису у власништву Групе, потраживања/обавезе по инструментима обезбеђења плаћања као што су гаранције и други облици јемства.

3.18. Основни капитал

Матично друштво је регистровано као отворено акционарско друштво. Обичне акције се класификују као основни капитал.

3.19. Остали капитал

Остали капитал се односи на нерегистровани акцијски капитал Матичног друштва настао на датум оснивања.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

3.20. Резерве

Резерве се у целини односе на резерве формиране у ранијем периоду у складу са раније важећим Законом о предузећима. Група је у складу са поменутиим законом била у обавези да издваја 5% добити, све док резерва не достигне статутом утврђену сразмеру према основном капиталу, а најмање 10% основног капитала. Такође, у оквиру ове линије су исказане и транслационе резерве.

3.21. Зарада по акцији

Група израчунава и обелодањује основну зараду по акцији. Основна зарада по акцији обрачунава се дељењем нето добитка који припада акционарима, имаоцима обичних акција Групе, пондерисаним просечним бројем издатих обичних акција у току периода (напомена 38).

3.22. Резервисања

Резервисања за обнављање и очување животне средине, реструктурирање и судске спорове се признају: када Група има постојећу законску или уговорну обавезу која је резултат прошлих догађаја; када је у већој мери вероватније него што то није да ће подмирење обавезе изискивати одлив средстава; када се може поуздано проценити износ обавезе. Резервисања се не признају за будуће пословне губитке.

Када постоји одређени број сличних обавеза, вероватноћа да ће подмирење обавеза изискивати одлив средстава се утврђује на нивоу тих категорија као целине. Резервисање се признаје чак и онда када је та вероватноћа, у односу на било коју од обавеза у истој категорији мала.

Резервисање се одмерава по садашњој вредности издатка потребног за измирење обавезе, применом дисконтне стопе пре пореза која одражава текућу тржишну процену вредности за новац и ризике повезане са обавезом. Повећање резервисања због истека времена се исказује као расход на терет консолидованог биланса успеха Групе.

3.23. Обавезе по кредитима

Обавезе по кредитима се иницијално признају по фер вредности прилива, без насталих трансакционих трошкова. У наредним периодима обавезе по кредитима се исказују по амортизованој вредности; све разлике између оствареног прилива (умањеног за трансакционе трошкове) и износа отплата, признају се у консолидованом билансу успеха у периоду коришћења кредита применом методе ефективне каматне стопе.

Накнаде плаћене при прибављању кредита признају се као трансакциони трошкови до износа за који је вероватно да ће део или цео кредит бити повучен. У том случају, накнада се разграничава до коначног повлачења кредита. У случају да не постоји доказ да је делимично или укупно повлачење кредита вероватно, накнада се капитализује као аванс за ликвидност и амортизује се у току периода на који се кредит односи.

Обавезе по кредитима се класификују као текуће обавезе, осим уколико Група нема безусловно право да одложи измирење обавеза за најмање 12 месеци након датума консолидованог биланса стања.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

3.24. Обавезе према добављачима

Обавезе према добављачима су обавезе плаћања добављачу за преузету робу или примљене услуге у редовном току пословања. Обавезе према добављачима се класификују као текуће уколико доспевају за плаћање у року од 1 године или крајем (односно у оквиру редовног циклуса пословања уколико је дужи). У супротном, ове обавезе се исказују као дугорочне. Обавезе према добављачима се исказују по фер вредности, а накнадно се одмеравају према амортизованој вредности коришћењем метода ефективне каматне стопе.

3.25. Текући и одложени порез на добит

Трошкови пореза за период укључују текући и одложени порез. Пореска обавеза се признаје у консолидованом билансу успеха, изузев износа који се односи на ставке директно признате у капиталу и у том случају се и одложена пореска обавеза признаје у капиталу.

Текући порез на добит се обрачунава на датум биланса стања на основу важеће законске пореске регулативе Републике Србије где Група послује и остварује опорезиву добит. Руководство периодично врши процену ставки садржаних у пореској пријави са становишта околности у којима примењива пореска регулатива подлеже тумачењу, и врши резервисање, ако је примерено, на основу износа за које се очекује да ће бити плаћен пореским органима.

Одложени порез на добит се признаје коришћењем методе обавеза, за привремене разлике које настану између пореске основице средстава и обавеза и њихових књиговодствених износа у Консолидованим финансијским извештајима. Међутим, уколико одложени порез на добит, под условом да није рачуноводствено обухваћен, проистекне из иницијалног признавања средства или обавезе у некој другој трансакцији осим пословне комбинације која у тренутку трансакције не утиче ни на рачуноводствену ни на опорезиву добит или губитак, тада се он рачуноводствено не обухвата.

Одложени порез на добит се одмерава према пореским стопама (и закону) које су на снази на датум биланса стања и за које се очекује да ће бити примењене у периоду у коме ће се одложена пореска средства реализовати или одложене пореске обавезе измирити.

Одложено пореско средство се признаје само до износа за који је вероватно да ће будућа добит за опорезивање бити расположива и да ће се привремене разлике измирити на терет те добити.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

3.25. Текући и одложени порез на добит (наставак)

Одложена пореска средства и обавезе се „пребијају“ када постоји законски основ да се „пребију“ текућа пореска средства са текућим пореским обавезама и када се одложена пореска средства и обавезе односе на порез на добит који прописује исти порески орган једном или већем броју пореских обвезника и када постоји намера да се рачуни измире на нето основи.

3.26. Примања запослених

(а) Обавезе за пензије

Група има план дефинисаних доприноса за пензије. Група издваја доприносе у друштвене пензионе фондове на обавезној основи. Када су доприноси уплаћени, Група нема даљу обавезу плаћања доприноса. Доприноси се признају као трошкови примања запослених онда када доспеју за плаћање. Више плаћени доприноси се признају као средство у износу који је могуће рефундирати или у износу за који се смањује будуће плаћање обавеза.

(б) Бенефиције запослених дефинисане Колективним уговором

Група обезбеђује јубиларне награде, примања приликом пензионисања и остала примања у складу Колективним уговором о раду. Право на ове накнаде је обично условљено остајањем запосленог лица у служби до старосне границе одређене за пензионисање или до остварења минималног радног стажа. Дана 1. јуна 2011. године на снагу је ступио нови Колективни уговор.

Јубиларне награде

Исплата јубиларних награда се одређује као број месечних зарада, на основу броја година које је запослени провео у Групи, што је приказано у следећој табели:

Број година проведених у Групи	Нови Колективни Уговор	Стари Колективни Уговор
Број плата		
10	1	1
20	1.5	2
30	2	3
35	2.5	3.5
40	2.5	4

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

3.26. Примања запослених (наставак)

(б) Бенефиције запослених дефинисане Колективним уговором (наставак)

Примања приликом пензионисања

Група је обавезно да запосленима, при одласку у пензију исплати максимално отпремнине у висини три просечне зараде у Матичном друштву, исплаћене у месецима који претходе месецу пензионисања запосленог.

Очекивани трошкови накнада запосленима се разграничавају током периода трајања запослења.

Дефинисана обавеза за примања приликом пензионисања се процењује на годишњем нивоу од стране независних, квалификованих, актуара, применом методе пројектоване кредитне јединице. Садашња вредност обавезе по основу дефинисаних примања утврђује се дисконтовањем очекиваних будућих готовинских исплата применом каматних стопа висококвалитетних обвезница друштва које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене и које имају рок доспећа који приближно одговара роковима доспећа обавезе за пензије. Актуарски добици и губици који проистичу из искуствених корекција и промена у актуарским претпоставкама обрачунавају се на терет или у корист прихода током очекиваног просечног преосталог радног века запослених за обавезе за пензије и на терет или у корист прихода у пуном износу за јубиларне награде и отпремнине.

Отпремнине

Отпремнине се исплаћују при раскиду радног односа пре датума редовног пензионисања, или када запослени прихвати споразумни раскид радног односа као вишак радне снаге у замену за отпремнину. Група признаје отпремнину при раскиду радног односа када је евидентно обавезно да: или раскине радни однос са запосленим, у складу са усвојеним планом, без могућности одустајања; или да обезбеди отпремнину за престанак радног односа као резултат понуде у намери да се подстакне добровољни раскид радног односа у циљу смањења броја запослених. Отпремнине које доспевају у раздобљу дужем од 12 месеци након датума консолидованог биланса стања своде се на садашњу вредност.

(в) Бонуси запослених

Група признаје обавезу и трошак за бонусе на основу оцене испуњења постављених циљева сваког запосленог. Група признаје резервисање у случају уговорене обавезе или ако је ранија пракса створила изведену обавезу.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

3.27. Признавање прихода

Приход укључује фер вредност примљеног износа или потраживања по основу продаје роба и услуга у току нормалног пословања Групе. Приход се исказује без пореза на додатну вредност, акцизе, повраћаја робе, рабата и попушта, након елиминисања продаје у оквиру Групе.

Група признаје приход када се износ прихода може поуздано измерити, када је вероватно да ће у будућности Група имати економске користи и када су испуњени посебни критеријуми за сваку од активности Групе. Износ прихода се не сматра поуздано мерљивим све док се не реше све потенцијалне обавезе које могу настати у вези са продајом. Своје процене Група заснива на резултатима из претходног пословања, узимајући у обзир тип купца, врсту трансакције и специфичности сваког посла.

а) Приход од продаје – велепродаја

Група производи и продаје нафту, петрохемијске производе и течни нафтни гас на тржишту велепродаје. Приход од продате робе се признаје када Група испоручи производе купцу. Испорука се није догодила све док се роба не испоручи на назначено место, док се ризик застаривања и губитка не пренесе на велетрговца, и све док или велетрговац не прихвати производе у складу са купопродајним уговором, или не истекну рокови за прихватање робе, или док Група не буде имало објективне доказе да су сви критеријуми за прихватање робе испуњени.

Продаја се исказује на основу цене назначене у купопродајним уговорима, умањене за процењене количинске рабате и враћену робу у време продаје. У процени рабата и враћене робе користи се искуство стечено у претходним периодима. Количински рабати се процењују на основу очекиване годишње продаје. Сматра се да није присутан ниједан елемент финансирања пошто се продаја врши уз кредитни рок отплате од 90 дана за друштва у државној својини и 60 дана за остала друштва, што је у складу са тржишном праксом.

б) Приход од продаје – малопродаја

Група управља пословањем бензинских пумпи. Приход од продаје робе се признаје када Група прода производ купцу. У малопродаји се обично роба плаћа готовином, боновима или кредитном картицом.

в) Приход од продаје услуга

Група продаје инжињерске услуге везане за експлоатацију и складиштење нафте и гаса. Ове услуге се пружају на бази утрошеног времена и материјала, или путем уговора са фиксном ценом, са уобичајено дефинисаним уговореним условима.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

3.27. Признавање прихода (наставак)

в) Приход од продаје услуга (наставак)

Приход од уговора на бази утрошеног времена и материјала, уобичајено за пружање инжењерских услуга, признаје се коришћењем „метода степена довршености.“ Приход се углавном признаје по уговореним накнадама. За уговоре на бази утрошеног времена, степен довршености мери се на основу утрошених радних сати утврђених као проценат у односу на укупне радне сате који треба да буду пружени. За уговоре на бази утрошеног материјала, степен довршености мери се на основу насталих директних трошкова као проценат у односу на укупне трошкове који треба да настану.

Приход од уговора са фиксном ценом се такође признаје по методу степена завршености. Према овом методу, приход се генерално признаје на основу извршених услуга до датог датума, утврђених као проценат у односу на укупне услуге које треба да буду пружене.

Уколико настану околности које могу да промене почетне процене прихода, трошкова или време потребно за комплетирање, процене се ревидирају. Ова ревидирања могу довести до повећања или смањења процењених прихода или трошкова и одражавају се на приход у периоду у коме је руководство признало околности које су довеле до ревидирања.

г) Приход од камата

Приход од камата се признаје на временски пропорционалној основи применом методе ефективне каматне стопе. У случају умањења вредности потраживања, Група умањује књиговодствену вредност потраживања до надокнадивог износа, који представља процењени будући новчани ток дисконтован по првобитној ефективној каматној стопи финансијског инструмента, и наставља да приказује промене дисконта као приход од камате. Приход од камате на зајмове чија је вредност умањена утврђује се применом методе првобитне ефективне каматне стопе.

д) Приход од активирања сопствених учинка

Приход од активирања учинака и робе односи се на приходе по основу употребе производа робе и услуга за сопствене производне потребе.

е) Приход од дивиденди

Приход од дивиденди се признаје када се установи право да се дивиденда прими.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

3.28. Закупи

а) Рачуноводствено обухватање код закупца

Закупи где закуподавац задржава значајнији део ризика и користи од власништва класификују се као оперативни закупи. Плаћања извршена по основу оперативног закупа (умањена за стимулације добијене од закуподавца) исказују се на терет консолидованог биланса успеха на пропорционалној основи током периода трајања закупа.

Група узима у закуп поједине некретнине, постројења и опрему. Закуп некретнина, постројења и опреме, где Група суштински има све ризике и користи од власништва, класификује се као финансијски лизинг. Финансијски лизинг се капитализује на почетку закупа по вредности нижој од фер вредности закупљене некретнине и садашње вредности минималних плаћања закупнине.

Свака закупнина се распоређује на обавезе и финансијске расходе како би се постигла константна периодична каматна стопа на преостали износ обавезе. Одговарајуће обавезе за закупнине, умањене за финансијске расходе, укључују се у остале дугорочне обавезе. Камате као део финансијских расхода исказују се у консолидованом билансу успеха у току периода трајања закупа тако да се добије константна периодична каматна стопа на преостали износ обавезе за сваки период. Некретнине, постројења и опрема стечени на бази финансијског лизинга амортизују се током периода краћег од корисног века трајања средства и периода закупа.

б) Рачуноводствено обухватање код закуподавца

Закуп је споразум по коме закуподавац преноси на закупца право коришћења средства током договореног временског периода у замену за једно или више плаћања.

Када се средства дају у закуп по основу финансијског закупа, садашња вредност плаћених закупнина се признаје као потраживање. Разлика између бруто износа потраживања и садашње вредности потраживања се исказује као незарађени финансијски приход.

Приход од закупа се признаје током периода трајања закупа применом методе нето улагања, која одражава константну периодичну стопу повраћаја.

Када је средство дато у оперативни закуп то средство се исказује у билансу стања зависно од врсте средства.

Приход од закупнине признаје се на пропорционалној основи током периода трајања закупа.

3.29. Расподела дивиденди

Расподела дивиденди акционарима Групе се признаје као обавеза у периоду у којем су акционари Групе одобрили дивиденде.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

3.30. Капитализација трошкова позајмљивања

Трошкови позајмљивања који се директно могу приписати стицању, изградњи или изради средстава, која се не вреднују по фер вредности и која захтевају дужи временски период да би била спремна за планирану употребу или продају (квалификована средства) се капитализују као део набавне вредности тих средстава, ако капитализација почиње на дан или после 1. јануара 2009. године. Капитализација трошкова позајмљивања траје до дана када је средство спремно за употребу или продају.

Група капитализује трошкове позајмљивања, који би могли бити избегнути, уколико није имало капиталне инвестиције у средства која се квалификују. Трошкови позајмљивања који се капитализују се обрачунавају на основу просечног трошка финансирања Групе (просечан трошак камата се примањује на инвестиције у средства која се квалификују), изузев средстава која су позајмљена специјално за сврхе набављања квалификованог средства. У том случају, стварни настали трошкови позајмљивања, умањени за приход од инвестирања по основу привременог инвестирања тих средстава, се капитализују.

4. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА

Рачуноводствене процене и просуђивања се континуирано вреднују и заснивају се на историјском искуству и другим факторима, укључујући очекивања будућих догађаја за које се верује да ће у датим околностима бити разумна.

4.1. Кључне рачуноводствене процене и претпоставке

Група прави процене и користи претпоставке које се односе на будући период. Резултирајуће рачуноводствене процене ће, по дефиницији, ретко бити једнаке оствареним резултатима.

(а) Порез на добит

Група подлеже обавези плаћања пореза на добит. Група признаје обавезу за очекиване ефекте питања произашлих из ревизије, на основу процене да ли ће доћи до додатног плаћања пореза. Уколико се коначан исход ефеката тих питања на порез на добит буде разликовао од првобитно књижених износа, разлика ће се одразити на текући и одложени порез на добит и на резервисање за одложена пореска средства и обавезе у периоду у ком се разлика утврди.

(б) Признавање прихода

Група користи "метод степена завршености" при рачуноводственом обухватању прихода од извршених услуга. Примена овог метода захтева да руководство изврши процену извршених услуга до одређеног датума као проценат од укупних услуга које треба извршити.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

4. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА (наставак)

4.1. Кључне рачуноводствене процене и претпоставке (наставак)

(в) Обавезе за додатна примања запослених

Садашња вредност обавеза за додатна примања запослених зависи од бројних фактора који се одређују на актуарској основи коришћењем бројних претпоставки. Претпоставке коришћене приликом одређивања нето трошкова (прихода) укључују дисконтну стопу. Било које промене у овим претпоставкама утицаће на књиговодствену вредност обавезе.

Група одређује одговарајућу дисконтну стопу на крају сваке године. То је каматна стопа која треба да буде примењена приликом одређивања садашње вредности очекиваних будућих готовинских исплата за које се очекује да ће бити потребне у циљу измирења обавеза за пензије. Приликом одређивања одговарајуће дисконтне стопе, Група узима у разматрање каматне стопе висококвалитетних обвезница друштава које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене и које имају рок доспећа који приближно одговара роковима доспећа обавезе за пензије.

Да је при обрачуна садашње вредности обавеза за бенефиције запосленима коришћена дисконтна стопа од 7% (уместо коришћене 7,75%), садашња вредност обавеза за отпремнине би порасла за 10,6%, односно 9,5% за јубиларне награде. У случају да примања запослених расту по стопи од 7% (уместо коришћене 6%), садашња вредност обавеза за отпремнине би порасла за 14% односно 16,6% за јубиларне награде.

4.2. Кључна просуђивања у примени рачуноводствених политика

(а) Умањење вредности финансијских средстава расположивих за продају

Група се руководи смерницама МРС 39 „Финансијски инструменти: признавање и одмеравање“ да одреди када је вредност финансијских средстава расположивих за продају умањена. Ово одређивање захтева значајно просуђивање. Приликом просуђивања руководство Групе, међу осталим факторима, процењује: трајање и обим до којег је фер вредност улагања мања од набавне вредности улагања; финансијско стање примаоца улагања и изгледи за окончање посла у скорој будућности, укључујући факторе као што су утицај индустрије и сектора, промене у технологији и токове готовине из пословања и финансирања.

(б) Финансијска криза

Тржиште Републике Србије показује поједине карактеристике растућег тржишта. Пореска, царинска и валутна регулатива су предмет различитих интерпретација што доприноси многим изазовима са којима се компаније које послују у Србији суочавају.

Светска економска криза, колебања на берзама и други ризици могу имати негативне последице на домаћи финансијски и производни сектор. Руководство Групе је извршило резервисања узимајући у обзир економску ситуацију и могуће последице на крају извештајног периода.

Будући економски развој Републике Србије ће бити условљен како екстерним факторима тако и мерама предузетим од стране Владе како би подстакла раст и променила пореску и правну регулативу. Руководство Групе сматра да предузима све неопходне мере како би подржао одрживост и развој пословања у тренутном пословном окружењу.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

4. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА (наставак)

4.2. Кључна просуђивања у примени рачуноводствених политика (наставак)

(б) Финансијска криза (наставак)

Утицај на ликвидност:

Обим кредитирања купаца у велепродаји је у знатној мери редукован од септембра 2008. године. Ове околности би могле да се одразе на могућност Групе да обезбеди нове кредите и ре-финансира постојеће под кредитним условима који су примењивани за сличне трансакције у ближој прошлости.

Утицај на клијенте/зајмопримце:

Дужници Групе могу доћи у ситуацију смањене ликвидност што последично може утицати на њихову способност да отплаћују позајмљене износе. Погоршање услова пословања дужника (или зајмопримца) такође може утицати на планиране токове готовине као и на процену умањења вредности финансијских и нефинансијских средстава. У мери у којој су информације биле доступне, руководство је правилно исказало ревидиране процене очекиваних будућих токова готовине у процени умањења вредности.

5. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИКОМ

5.1. Фактори финансијског ризика

Пословање Групе је изложено различитим финансијским ризицима: тржишни ризик (који обухвата валутни ризик, ризик каматне стопе и ризик цена), кредитни ризик, ризик ликвидности и ризик токова готовине. Управљање ризицима у Групи је усмерено на настојање да се у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта потенцијални негативни утицаји на финансијско пословање Групе сведу на минимум.

За управљање ризицима задужен је део за финансије Матичног друштва у оквиру Функције за економику, финансије и рачуноводство (у даљем тексту „ФЕПА“) у склопу политика одобрених од стране Управног одбора. Финансијска служба Матичног друштва идентификује и процењује финансијске ризике тесно сарађујући са пословним јединицама Групе.

а) Тржишни ризик

(а) Валутни ризик

Група послује у међународним оквирима и изложено је ризику промена курса страних валута који проистиче из пословања са различитим валутама, првенствено УСД и ЕУР. Ризик проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

5. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИКОМ (наставак)

5.1. Фактори финансијског ризика (наставак)

а) *Тржишни ризик (наставак)*

(а) Валутни ризик (наставак)

Руководство Групе је установило политику за управљање ризиком од промена курса страних валута у односу на његову функционалну валуту. Да би управљало ризиком од промене курса страних валута који проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза, задужени у делу Функције ФЕПА за финансије уговарају најповољније курсеве за куповине ино валута који се уговарају на дневном нивоу у зависности од кретања курса тог дана. Укупни износи признатих финансијских средстава/обавеза исказаних у валути која није функционална приказани су у табели која следи:

	Средства		Обавезе	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
ЕУР	13.938.466	8.812.218	58.537.300	32.477.011
ЈПЈ	-	-	514.970	495.430
ЦХФ	18	39	464	-
УСД	7.699.163	5.381.721	50.272.976	57.145.143
Остало	184.551	-	98.359	-

На дан 31. децембра 2011. године, уколико би био забележен раст/пад локалне валуте за 10% у односу на ЕУР и УСД, а све остале варијабиле биле непромењене, добит након опорезивања била би већа/мања за 808.090 РСД (2010: 660.089 РСД), углавном због позитивних и негативних курсних разлика по основу прерачуна потраживања од купаца деноминираних у ЕУР и позитивних и негативних курсних разлика по основу прерачуна обавеза по кредитима деноминираним у ЕУР и УСД.

(б) Ризик промена цена

Група је због своје основне активности изложено следећим ризицима промене цена: ниво цена сирове нафте и нафтних деривата утиче на вредност залиха; и марже у преради нафте, што даље утиче на будуће токове новца.

У случају постојања ризика промене цена, ниво изложености се одређује износом залиха које се вреднују по продајној цени на крају периода извештавања. У периодима оштрог пада цена, с обзиром да је политика Групе да исказује залихе по нижој од набавне вредности и нето продајне вредности, резултат је под утицајем смањења вредности књиговодствене вредности залиха. Ниво изложености зависи директно од нивоа залиха и степена пада цена.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

5. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИКОМ (наставак)

5.1. Фактори финансијског ризика (наставак)

а) *Тржишни ризик (наставак)*

(в) *Готовински ток и ризик каматне стопе*

Група је на дан 31. децембра 2011. године располагало са значајнијим износима готовине и готовинских еквивалената односно значајнијом каматносног имовином. Пласирање новчаних средстава вршено је само код пословних банака с којима Група има пасивне пословне односе, односно кредите и кредитне/документарне линије. Такође, средства која се орочавају, у РСД и у иностраној валути, орочавају се на кратак рок (до 60 дана) и уз фиксне каматне стопе на таква орочења. Из претходно наведеног, приход Групе и новчани токови у великој мери су независни од промена тржишних каматних стопа, на пласирана средства у виду орочених депозита, иако висина каматних стопа које Група може да оствари на тржишту у многоме зависи од висине базичних каматних стопа у моменту орочавања (Белибор / Референтна каматна стопа НБС-а).

Кредити дати по променљивим каматним стопама излажу Групу каматном ризику новчаног тока, док кредити дати по фиксним каматним стопама излажу Групу ризику промене фер вредности кредитних стопа. У зависности од нето задужености у неком временском периоду, било која промена основне каматне стопе (ЕУРИБОР или ЛИБОР) има пропорционални утицај на резултат Групе. Да су каматне стопе на зајмове у страним валутама са променљивом каматном стопом биле за 1% више / ниже, са свим осталим параметрима непромењеним, нето резултат пословања у 2011. години пре опорезивања био би 640.891 РСД (2010: 595.850 РСД) виши / нижи, највише због виших/нижих трошкова камата на зајмове са променљивим каматним стопама.

б) *Кредитни ризик*

Обезбеђење од кредитног ризика успостављено је на нивоу Групе. Кредитни ризик настаје: код готовине и готовинских еквивалената, депозита у банкама и финансијским институцијама, као и из изложености ризику у трговини на велико и мало, укључујући ненаплаћена потраживања и преузете обавезе.

Банке се рангирају само у случају прихвата инструмената обезбеђења потраживања по разним основама и од укупне изложености банака према Групи. Код домаћих банака гледа се само други критеријум.

Купци на мало измирују своје обавезе у готовини или путем платних картица.

Група је исправила потраживања од купаца који су прекорачили кредитне лимите или који имају проблема са ликвидношћу (напомена 13).

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

5. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИКОМ (наставак)

5.1. Фактори финансијског ризика (наставак)

в) *Ризик ликвидности*

Пројекција укупних токова готовине врши се на нивоу Групе. Служба финансија Матичног друштва прати континуирано ликвидност Групе како би обезбедила довољно готовине за потребе пословања, уз одржавање нивоа неискоришћених кредитних линија, тако да Група не прекорачи дозвољени кредитни лимит код банака или услове из уговора о позајмицама. Овакво пројектовање узима у обзир планове Групе у погледу измирења дугова, усклађивање са уговореним условима, усклађивање са интерно зацртаним циљевима, и ако је применљиво, екстерне законске или правне захтеве - нпр. валутна ограничења.

Вишак готовине изнад нивоа потребног за управљање обртним капиталом полаже се као вишак готовине на орочене депозите.

У табели ниже анализирани су финансијске обавезе Групе које су груписане према датуму доспећа на основу периода преосталог до уговорног датума доспећа, а на датум биланса стања. Износи исказани у табели ниже представљају уговорне недисконтоване токове готовине.

Износи приказани у табели представљају уговорне недисконтоване новчане токове. Износи који доспевају на наплату у року од 12 месеци једнаки су њиховим књиговодственим износима, будући да ефекат дисконтовања није материјално значајан.

На дан 31. децембра 2011.	Мање од 1 месеца	1 - 3 месеца	3 месеца - 1 године	1- 5 година	Преко 5 година	Укупно
Обавезе по кредитима	182.043	152.043	3.074.178	45.163.697	36.222.560	84.794.521
Обавезе по основу финансијског лизинга	2.755	5.512	24.802	53.117	-	86.186
Остале дугорочне обавезе	571.486	-	-	42.152	-	613.638
Краткорочне обавезе из пословања	20.471.923	9.485.581	9.053.015	-	-	39.010.519
На дан 31. децембра 2010.	Мање од 1 месеца	1 - 3 месеца	3 месеца - 1 године	1- 5 година	Преко 5 година	Укупно
Обавезе по кредитима	346.701	1.452.860	19.968.859	26.213.039	22.623.579	70.605.038
Обавезе по основу финансијског лизинга	3.309	6.620	29.787	87.644	-	127.360
Краткорочне обавезе из пословања	21.862.357	11.984.987	116.397	-	-	33.963.741

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

5. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИКОМ (наставак)

5.2. Управљање ризиком капитала

Циљ управљања капиталом је да Група задржи способност да настави да послује у неограниченом периоду у предвидљивој будућности, како би акционарима обезбедило повраћај (профит), а осталим интересним странама повољности, и да би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала.

Да би очувало односно кориговало структуру капитала, Група може да изврши корекцију исплата дивиденди акционарима, врати капитал акционарима, изда нове акције или, пак, може да прода средства како би смањило дуговање.

Група, као и остала друштва која послују унутар исте делатности, прати капитал на основу коефицијента задужености. Овај коефицијент се израчунава из односа нето дуговања Групе и његовог укупног капитала. Нето дуговање се добија када се укупни кредити (укључујући краткорочне и дугорочне, као што је приказано у консолидованом билансу стања) умање за готовину и готовинске еквиваленте.

На дан 31. децембра 2011. и 2010. године коефицијент задужености Групе био је као што следи:

	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Обавезе по кредитима – укупно (напомене 21, 22 и 23)	84.794.522	70.605.038
Минус: готовина и готовински еквиваленти (напомена 15)	<u>(25.832.354)</u>	<u>(10.636.669)</u>
Нето дуговања	58.962.168	59.968.369
Капитал	<u>87.611.340</u>	<u>47.032.740</u>
Коефицијент задужености	0,67	1,28

5.3. Процена фер вредности

Фер вредност финансијских инструмената којима се тргује на активном тржишту (као што су хартије од вредности којима се тргује и хартије од вредности расположиве за продају) заснива се на котираним тржишним ценама на дан биланса стања. Котирана тржишна цена која се користи за финансијска средства Групе представља текућу цену понуде.

Фер вредност финансијских инструмената којима се не тргује на активном тржишту (на пример деривати којима се тргује на незваничној берзи) утврђује се различитим техникама процене. Група примењује различите методе и утврђује претпоставке које се заснивају на тржишним условима који постоје на датум биланса стања. Котиране тржишне цене или котиране цене дилера за сличне инструменте користе се за дугорочне обавезе. Остале технике, као што су процењене дисконтване вредности новчаних токова, користе се за одређивање фер вредности преосталих финансијских инструмената. Фер вредност терминских девизних уговора утврђује се применом котираних тржишних курсева на дан биланса стања.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

6. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА

Пословни сегменти су сегменти чији пословни резултат редовно прати Главни доносилац одлука („ГДО“). Извршни одбор Матичног друштва чини ГДО.

Током трећег квартала 2011. године формиран је нови пословни сегмент у оквиру Групе – "Енергетика" чији је основни задатак проширење пословања на производњу електричне и топлотне енергије. На дан 31. децембра 2011. године пословни сегмент Енергетика се није квалификовао као посебан извештајни сегмент и укључен је у оквиру Осталог извештајног сегмента.

На дан 31. децембра 2011. године, пословне активности Групе су организоване у пет главних пословних сегмената (измењеном бизнис структуром током 2010. године као пословни сегмент издвојили су се нафтни сервиси):

1. Истраживање и производња нафте и природног гаса,
2. Нафтни сервиси
3. Прерада деривата нафте,
4. Промет нафте и нафтних деривата
5. Остало - НИС стручне службе и Енергетика.

Приход по извештајним сегментима потиче од следећег:

1. Истраживање и производња нафте и природног гаса генеришу приход производњом и продајом нафте и гаса.
2. Нафтни сервиси генеришу приходе вршењем услуга бушења, грађевинских радова, геофизичких мерења и транспортних услуга.
3. Прерада генерише приход прерадом сирове нафте и продајом нафтних деривата сегменту Промет.
4. Промет нафте и нафтних деривата генерише приход малопродајом и велепродајом.

Резултати извештајних сегмената за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године дати су у прегледу који следи:

	Истраживање и производња	Нафтни сервиси	Прерада	Промет	Остало	Укупно
Пословни приходи сегмента	78.152.193	6.999.742	136.362.877	168.759.386	421.286	390.695.484
Интерни обрачун између сегмената	(59.703.080)	(2.406.034)	(135.633.379)	(302.802)	-	(198.045.295)
Пословни приходи укупно	18.449.113	4.593.708	729.498	168.456.584	421.286	192.650.189
Амортизација	(2.068.783)	(856.169)	(2.023.125)	(783.755)	(946.069)	(6.677.901)
Губици због умањења вредности некретнина, постројења и опреме	(191.778)	(11.233)	(26.396)	(118.379)	1.728	(346.058)
Сегментни пословни добитак/(губитак)	65.042.473	(634.719)	(15.478.960)	(973.979)	(7.227.769)	40.727.046
Финансијски приходи (расходи)	(355.085)	10.510	(318.367)	400.497	(1.561.437)	(1.823.882)
Остали приходи (расходи)	(25.105)	(1.263.299)	(1.728.714)	3.042.871	788.549	814.302
Сегментни добитак/(губитак) пре опорезивања	64.662.283	(1.887.508)	(17.526.041)	2.469.389	(8.000.657)	39.717.466
Одложени порески приход периода	-	-	-	-	3.365.056	3.365.056
Порески расход периода	-	-	-	-	(2.466.758)	(2.466.758)
Сегментни добитак/(губитак)	64.662.283	(1.887.508)	(17.526.041)	2.469.389	(7.102.359)	40.615.764

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

6. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА (наставак)

Резултати извештајних сегмената за годину која се завршила на дан 31. децембра 2010. године дати су у прегледу који следи:

	Истраживање и производња	Нафтни сервиси	Прерада	Промет	Остало	Укупно
Пословни приходи сегмента	52.108.548	4.879.639	128.803.974	149.589.495	(136.731)	335.244.925
Интерни обрачун између сегмената	(38.917.780)	(1.708.743)	(122.851.641)	(1.973.751)	(14.358)	(165.466.273)
Пословни приходи укупно	13.190.768	3.170.896	5.952.333	147.615.744	(151.089)	169.778.652
Амортизација	(2.804.820)	(826.648)	(2.005.250)	(684.327)	(574.258)	(6.895.303)
Губици због умањења вредности некретнина, постројења и опреме	-	-	-	(943.567)	-	(943.567)
Сегментни пословни добитак/(губитак)	38.433.432	(1.513.919)	(4.092.333)	144.547	(6.945.673)	26.026.054
Финансијски приходи (расходи)	631.213	7.836	(168.271)	1.880.385	(15.146.891)	(12.795.728)
Остали приходи (расходи)	(218.167)	487.647	30.209	(1.172.603)	(67.338)	(940.252)
Сегментни добитак/(губитак) пре опорезивања	38.846.478	(1.018.436)	(4.230.395)	852.329	(22.159.902)	12.290.074
Одложени порески приход периода	-	-	-	-	5.278.385	5.278.385
Порески расход периода	-	-	-	-	(832.556)	(832.556)
Сегментни добитак/(губитак)	38.846.478	(1.018.436)	(4.230.395)	852.329	(17.714.073)	16.735.903

Продаја између сегмената пословања обавља се у складу са Одлуком Матичног друштва о утврђеним трансферним ценама између пословних сегмената, одобрене од стране Управног одбора.

Анализа прихода од продаје Групе по основу најзначајних производа и услуга дата је у прилогу:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2011.	2010.
<i>Приход од продаје</i>		
Приход од продаје нафте	4.722.757	3.965.019
Приход од продаје нафтних деривата	166.102.678	148.937.413
Приход од продаје робе	14.721.780	6.658.769
Приход од продаје услуга	1.522.684	1.818.728
	187.069.899	161.379.929
Приходи од активирања учинака и робе	4.511.530	2.908.291
Повећање вредности залиха учинака	768.451	5.357.982
Остали пословни приходи	300.309	132.450
Укупно пословни приходи	192.650.189	169.778.652

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

7. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

	Истраживање и развој	Концесије, патенти, лиценце и сл. права	Нематеријална улагања у припреми	Остала немате- ријална улагања	Укупно
На дан 1. јануара 2010.					
Набавна вредност	-	840.638	4.998.747	1.486.548	7.325.933
Исправка вредности	-	(104.831)	(1.706.379)	(714.478)	(2.525.688)
Неотписана вредност	-	735.807	3.292.368	772.070	4.800.245
Година завршена на дан 31. децембра 2010.					
Почетно стање неотписане вредности	-	735.807	3.292.368	772.070	4.800.245
Повећања	-	-	362.168	-	362.168
Пренос са нематеријалних улагања у припреми	-	181.819	(3.448.997)	3.267.178	-
Пренос са некретнина, постројења и опреме	-	(4.769)	(11.169)	29.703	13.765
Амортизација (напомена 30)	-	(76.139)	-	(209.717)	(285.856)
Отуђење	-	(113)	(1)	(48)	(162)
Остали преноси	-	(142.917)	(48.803)	142.978	(48.742)
Неотписана вредност	-	693.688	145.566	4.002.164	4.841.418
Неотписана вредност на дан 31. децембра 2010.					
Набавна вредност	-	878.120	1.843.860	4.732.177	7.454.157
Исправка вредности	-	(184.432)	(1.698.294)	(730.013)	(2.612.739)
Неотписана вредност	-	693.688	145.566	4.002.164	4.841.418
Година завршена на дан 31. децембра 2011.					
Почетно стање неотписане вредности	-	693.688	145.566	4.002.164	4.841.418
Повећања	182.322	81.886	375.514	-	639.722
Пренос са нематеријалних улагања у припреми	-	-	(246.938)	246.938	-
Пренос на некретнине, постројења и опрему	-	-	-	(74.040)	(74.040)
Амортизација (напомена 30)	-	(15.702)	-	(661.754)	(677.456)
Обезвређење	-	(1.625)	-	(37.866)	(39.491)
Отуђење	-	(3.214)	(2.499)	(3.597)	(9.310)
Остали преноси	-	(28.425)	30	56.516	28.121
Неотписана вредност	182.322	726.608	271.673	3.528.361	4.708.964
Неотписана вредност на дан 31. децембра 2011.					
Набавна вредност	182.322	956.792	413.952	4.760.091	6.313.157
Исправка вредности	-	(230.184)	(142.279)	(1.231.730)	(1.604.193)
Неотписана вредност	182.322	726.608	271.673	3.528.361	4.708.964

Остала нематеријална улагања исказана са стањем на дан 31. децембра 2011. године у износу од 3.528.361 РСД најзначајнијим делом се односе на улагања у САП информациони систем, у укупном износу од 3.401.832 РСД (2010: 3.840.765 РСД).

Амортизација у износу од 677.456 РСД (2010: 285.824 РСД) укључена је у трошкове пословања у консолидованом билансу успеха (напомена 30).

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

8. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

	Земљиште	Грађевински објекти	Машине и опрема	Некретнине, постројења и опрема у припреми	Остале Улагања у туђе некретнине, постројења и опрема	постројења и опрему	Аванси	Укупно
На дан 1. јануара 2010.								
Набавна вредност	11.440.375	56.563.904	54.030.573	10.901.969	89.466	129.318	5.054.028	138.209.633
Исправка вредности	(723.950)	(18.931.565)	(26.881.643)	(4.099.314)	(43.877)	(112.004)	(118.263)	(50.910.616)
Неотписана вредност	10.716.425	37.632.339	27.148.930	6.802.655	45.589	17.314	4.935.765	87.299.017
Година завршена 31. децембра 2010.								
Почетно стање неотписане вредности	10.716.425	37.632.339	27.148.930	6.802.655	45.589	17.314	4.935.765	87.299.017
Повећања	-	-	-	14.324.349	-	-	9.444.345	23.768.694
Активирање	65.706	7.274.440	1.617.987	(8.958.668)	535	-	-	-
Остали преноси	-	(1.139.797)	577.932	685.005	48.721	-	-	171.861
Отуђења и затварање аванса	(579)	(5.762)	(40.920)	(162.459)	-	-	(1.667.690)	(1.877.410)
Амортизација	-	(3.254.841)	(3.345.723)	-	-	(8.883)	-	(6.609.447)
Корекција вр. грађевинских објеката (напомена 36)	-	(273.123)	-	-	-	-	-	(273.123)
Обезвређење (напомена 36)	(13.423)	(503.581)	(376.299)	(48.838)	(1.426)	-	-	(943.567)
Пренос на нематеријална улагања	-	258	-	(14.023)	-	-	-	(13.765)
Пренос на инвестиционе некретнине (напомена 9)	-	(455.926)	-	-	-	-	-	(455.926)
Пренос са средства за отуђење	-	(234.041)	92.384	-	7	-	-	(141.650)
Неотписана вредност	10.768.129	39.039.966	25.674.291	12.628.021	93.426	8.431	12.712.420	100.924.684
На дан 31. децембра 2010.								
Набавна вредност	11.505.502	63.318.757	55.614.069	15.994.254	94.782	129.318	12.828.807	159.485.489
Исправка вредности	(737.373)	(24.278.791)	(29.939.778)	(3.366.233)	(1.356)	(120.887)	(116.387)	(58.560.805)
Неотписана вредност	10.768.129	39.039.966	25.674.291	12.628.021	93.426	8.431	12.712.420	100.924.684
Година завршена на дан 31. децембра 2011.								
Почетно стање неотписане вредности	10.768.129	39.039.966	25.674.291	12.628.021	93.426	8.431	12.712.420	100.924.684
Повећања	1.000.222	151.090	6.064	38.759.120	-	-	14.627.609	54.544.105
Активирање	1.085	4.747.850	2.489.456	(7.245.379)	6.988	-	-	-
Остали преноси	(328)	(1.057.979)	726.472	306.068	-	-	-	(25.767)
Отуђења и затварање аванса	(230)	(77.761)	(56.070)	97.737	(4.625)	-	(18.591.127)	(18.632.076)
Амортизација	-	(2.550.702)	(3.446.733)	-	-	(3.010)	-	(6.000.445)
Обезвређење (напомена 36)	(106)	(32.357)	(53.566)	(255.528)	(4.501)	-	-	(346.058)
Корекција вредности средстава по основу процене трошкова за обнављање природних ресурса (напомена 20)	-	(1.035.326)	-	-	-	-	-	(1.035.326)
Пренос са нематеријалних улагања	-	-	74.040	-	-	-	-	74.040
Пренос на инвестиционе некретнине (напомена 9)	(47.204)	(73.066)	-	-	-	-	-	(120.270)
Пренос на средства за отуђење	-	-	-	(165.371)	-	-	-	(165.371)
Неотписана вредност	11.721.568	39.111.715	25.413.954	44.124.668	91.288	5.421	8.748.902	129.217.516
На дан 31. децембра 2011.								
Набавна вредност	12.417.133	63.546.775	60.477.344	47.106.611	96.308	129.318	8.770.320	192.543.809
Исправка вредности	(695.565)	(24.435.060)	(35.063.390)	(2.981.943)	(5.020)	(123.897)	(21.418)	(63.326.293)
Неотписана вредност	11.721.568	39.111.715	25.413.954	44.124.668	91.288	5.421	8.748.902	129.217.516

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

8. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (наставак)

Повећање некретнина, постројења и опреме у пословној 2011. години у износу од 38.759.120 РСД (у 2010. години 14.324.349 РСД) најзначајнијим делом се односе на улагања у МНС/DHT пројекат (улагања у постројење за благи хидрокрекинг и хидрообраду) у износу од 18.395.538 РСД, изградњу постројења за производњу водоника у износу од 5.015.595 РСД, и реконструкцију бензинских станица у износу од 1.006.050 РСД. Стање датих аванса добављачима за МНС/DHT пројекат на дан 31. децембра 2011. године износи 6.345.337 РСД.

Група је у пословној 2011. години у складу са ревидираним MPC 23 - 'Трошкови позајмљивања' капитализовало трошкове позајмљивања који се директно могу приписати стицању, изградњи или изради квалификованог средства, као део његове набавне вредности у износу од 1.141.090 РСД (2010: 317.506 РСД).

Машине и опрема где је Група корисник лизинга по основу уговора о пословном закупу укључују следеће износе:

	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Набавна вредност - капитализовани финансијски лизинг	170.134	200.440
Исправка вредности	(46.014)	(47.983)
Садашња вредност	124.120	152.457

На дан сваког биланса стања Руководство Групе процењује да ли постоји назнака да је надокнадива вредност некретнина, постројања и опреме пала испод књиговодствене вредности.

Група је на дан 31. децембра 2011. године извршило тестирање индикатора обезвређења имовине јединица које генеришу готовину ("ЈГГ") при чему нису уочене назнаке додатног умањења вредности односно сторнирања раније признатог губитка од умањења вредности. На дан 31. децембра 2010 године признат је губитак због умањења вредности у нето износу од 721.679 РСД у оквиру следећих ЈГГ: Малопродаја у износу од 1.161.382 РСД као последица укидања монополског положаја Групе од 1. јануара. 2011. године и у оквиру Велепродаје укидањем раније формиране исправке у износу од 439.703 РСД као последица повећања велепродајних маржи.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

8. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (наставак)

Средства за производњу нафте и гаса

Некретнине, постројења и опрема чија неотписана вредност на дан 31. децембра 2011 године износи 129.217.516 RSD (2010: 100.924.684 RSD) и нематеријална улагања чија је неотписана вредност на дан 31. децембра 2011 године износи 4.708.964 RSD (2010: 4.841.418 RSD) укључују средства за производњу нафте и гаса у износу од 30.098.782 RSD (2010: 25.752.277 RSD) као што је приказано у табели кретања испод.

	Укупно инвестиције у току (истраживање и развој)	Производна средства	Остала пословна средства	Укупно
На дан 1. јануара 2010.				
Набавна вредност	2.058.852	27.054.142	18.665.199	47.778.193
Исправка вредности	(122.347)	(8.054.730)	(4.864.075)	(13.041.152)
Неотписана вредност	1.936.505	18.999.412	13.801.124	34.737.041
Година завршена на дан 31. децембра 2010.				
Почетно стање неотписане вредности	1.936.505	18.999.412	13.801.124	34.737.041
Повећања	8.191.824	-	-	8.191.824
Пренос са инвестиција у току	(8.049.644)	7.606.877	442.767	-
Издвајање сегмента Нафтни сервис	(113.537)	(5.309.302)	(3.054.228)	(8.477.067)
Амортизација	-	(2.945.620)	(685.848)	(3.631.468)
Обезвређење	(35.756)	(185.956)	(10.241)	(231.953)
Отуђење	(67.289)	(2.336)	(48.865)	(118.490)
Остали преноси	134.732	(217.480)	(4.693.873)	(4.776.621)
Пренос са средства за отуђење	-	41.810	17.201	59.011
Неотписана вредност	1.996.835	17.987.405	5.768.037	25.752.277
Неотписана вредност на дан 31. децембра 2010.				
Набавна вредност	2.020.206	29.368.407	5.455.352	36.843.965
Исправка вредности	(23.371)	(11.381.002)	312.685	(11.091.688)
Неотписана вредност	1.996.835	17.987.405	5.768.037	25.752.277
Година завршена на дан 31. децембра 2011.				
Почетно стање неотписане вредности	1.996.835	17.987.405	5.768.037	25.752.277
Повећања	7.621.112	-	-	7.621.112
Пренос са инвестиција у току	(4.393.921)	3.500.423	893.498	-
Амортизација	(852)	(1.319.001)	(748.930)	(2.068.783)
Обезвређење	(181.228)	(143)	(10.407)	(191.778)
Корекција вредности средстава по основу процене трошкова за обнављање природних ресурса	-	(1.035.326)	-	(1.035.326)
Отуђење	(4.509)	(1.058)	(106.780)	(112.347)
Остали преноси	2.262	223.000	(91.635)	133.627
Неотписана вредност	5.039.699	19.355.300	5.703.783	30.098.782
Неотписана вредност на дан 31. децембра 2011.				
Набавна вредност	5.242.888	31.653.923	5.998.009	42.894.820
Исправка вредности	(203.189)	(12.298.623)	(294.226)	(12.796.038)
Неотписана вредност	5.039.699	19.355.300	5.703.783	30.098.782

Средства за производњу нафте и гаса обухватају основна средства за истраживање и процену, као и трошкове развоја, повезане са производњом потврђених резерви (напомена 3.7).

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

9. ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ

Инвестиционе некретнине се вреднују на датум биланса стања по фер вредности која представља тржишну вредност инвестиционе некретнине.

Промене на рачуну су биле као што следи:

	<u>2011</u>	<u>2010</u>
Стање на почетку године	1.393.170	499.974
Добици на фер вредности (напомена 35)	-	575.786
Обезвређење (напомена 36)	(190.726)	(138.716)
Пренос са некретнина, постројења и опреме	120.270	455.926
Остало	15.555	200
Стање на крају године	<u>1.338.269</u>	<u>1.393.170</u>

Следећи износи по основу закупа су признати у консолидованом билансу успеха:

	Година која се завршава	
	31. децембра	
	<u>2011</u>	<u>2010</u>
Приходи од закупнина (напомена 28)	120.553	92.047

Инвестиционе некретнине исказане са стањем на дан 31. децембра 2011. године у износу од 1.338.269 РСД (31. децембра 2010. године 1.393.170 РСД) у највећем делу се односе на бензинске станице, станове и пословне просторе дате у вишегодишњи закуп вредноване по фер вредности на дан биланса стања.

10. УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ

	<u>31. децембар</u>	<u>31. децембар</u>
	<u>2011</u>	<u>2010</u>
Учешћа у капиталу осталих повезаних правних лица	69.146	90.223
Финансијска средства расположива за продају	2.142.411	2.389.139
Минус: исправка вредности	(1.986.325)	(2.216.133)
	<u>225.232</u>	<u>263.229</u>

а) *Учешћа у капиталу осталих повезаних правних лица*

	<u>31. децембар</u>	<u>31. децембар</u>
	<u>2011</u>	<u>2010</u>
У акцијама	61.703	72.592
У уделима	7.443	17.631
	69.146	90.223
Минус: исправка вредности учешћа у капиталу осталих повезаних правних лица	(7.268)	(13.148)
	<u>61.878</u>	<u>77.075</u>

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

10. УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ (наставак)

а) *Учешћа у капиталу осталих повезаних правних лица (наставак)*

Учешћа капиталу осталих повезаних правних лица са стањем на дан 31. децембра 2011. године односе се на улагања у акције/уделе следећих друштава:

Назив	Учешће	Исправка вредности	Неотписана вредност	Учешће %
Eurol International Ltd, Бермуда	2.999	(2.999)	-	50,00%
Масо нафта Скопље, Македонија	4.269	(4.269)	-	49,00%
СПЦ Пинки, Земун	61.703	-	61.703	46,16%
Проконс, Суботица	175	-	175	20,15%
	69.146	(7.268)	61.878	

Промене на рачуну улагања у учешћа у капитал осталих повезаних правних лица:

	2011	2010
Стање на почетку године	90.223	116.870
Ефекти вредновања	(10.889)	(25.403)
Отпис	(10.188)	(1.244)
<i>Минус: исправка вредности</i>	(7.268)	(13.148)
Стање на крају године	61.878	77.075

Кретање на исправци вредности учешћа у капиталу осталих повезаних правних лица:

	2011	2010
На дан 1. јануара	(13.148)	(14.393)
Резервисања за обезвређење:		
- Масо нафта Скопље, Македонија (напомена 36)	(4.269)	-
Отпис	10.149	1.245
На дан 31. децембра	(7.268)	(13.148)

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

10. УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ (наставак)

б) Финансијска средства расположива за продају:

	31. децембар 2011	31. децембар 2010
У акцијама	2.111.295	2.134.095
У уделима	23.822	23.822
Остала улагања	7.294	231.222
	<u>2.142.411</u>	<u>2.389.139</u>
<i>Минус: исправка вредности финансијских средстава расположивих за продају</i>	<i>(1.979.057)</i>	<i>(2.202.985)</i>
	<u>163.354</u>	<u>186.154</u>

Финансијска средства расположива за продају са стањем на дан 31. децембра 2011. године односе се на:

Назив	Учешће	Исправка вредности	Неотписана вредност	Учешће %
ХИП Петрохемија а.д, Панчево	1.682.522	(1.682.522)	-	12,72%
МСК а.д., Кикинда	265.507	(265.507)	-	10,10%
Линде Гас Србија а.д, Бечеј	112.376	-	112.376	12,44%
Лука Дунав а.д, Панчево	14.131	-	14.131	3,36%
Комерцијална банка а.д, Београд	11.451	-	11.451	0,08%
Јубмес банка а.д, Београд	9.785	-	9.785	0,38%
Централна кооперативна банка, Скопље	6.867	-	6.867	0,63%
Политика а.д, Београд	2.454	-	2.454	0,85%
Дунав осигурање а.д.о., Београд	1.688	-	1.688	0,59%
Остала правна лица	35.630	(31.028)	4.602	
	<u>2.142.411</u>	<u>(1.979.057)</u>	<u>163.354</u>	

Финансијска средства расположива за продају обухватају:

	31. децембар 2011	31. децембар 2010
<i>Хартије од вредности које се котирају на Белех-у :</i>		
- акције	156.398	179.198
<i>Хартије од вредности које се не котирају на берзи:</i>		
- акције	6.956	6.956
	<u>163.354</u>	<u>186.154</u>

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

10. УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ (наставак)

в) *Финансијска средства расположива за продају (наставак)*

Промене на финансијским средствима расположивим за продају:

	<u>2011</u>	<u>2010</u>
Стање на почетку године	186.154	263.637
Ефекти вредновања по фер вредности улагања	(22.800)	(77.483)
Стање на крају године	<u>163.354</u>	<u>186.154</u>

Промене на исправци вредности финансијских средстава расположивих за продају:

	<u>2011</u>	<u>2010</u>
На дан 1. јануара	(2.202.985)	(3.571.152)
Отпис пласмана:		
- МСК а.д. Кикинда (смањење номиналне вредности капитала)	-	1.368.172
- Београдска банка - у стечају а.д. Београд	200.057	-
- Југобанка - у стечају а.д. Београд	23.416	-
- остало	455	-
Преноси и остале промене	-	(5)
На дан 31. децембра	<u>(1.979.057)</u>	<u>(2.202.985)</u>

Фер вредност осталих улагања којима се тргује на активном тржишту утврђује се на основу текуће тржишне вредности у моменту закључења пословања на дан биланса стања.

11. ОСТАЛИ ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	<u>31. децембар 2011</u>	<u>31. децембар 2010</u>
Репрограмирана потраживања	5.601.478	8.040.906
Дугорочни кредити дати запосленима	1.052.371	1.443.233
Некретнине дате у финансијски лизинг	148.043	153.415
Остали дугорочни финансијски пласмани	769.934	757.479
	<u>7.571.826</u>	<u>10.395.033</u>
<i>Минус исправка вредности:</i>		
- репрограмираних потраживања	(5.601.478)	(8.040.906)
- некретнина у лизингу	(120.668)	(99.664)
- осталих дугорочних финансијских пласмана	(762.533)	(748.705)
	<u>(6.484.679)</u>	<u>(8.889.275)</u>
Укупно – нето вредност	<u>1.087.147</u>	<u>1.505.758</u>

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

11. ОСТАЛИ ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (наставак)

а) *Репрограмирана потраживања*

Репрограмирана потраживања са стањем на дан 31. децембра 2011. године у целини се односе на:

	<u>Укупно</u>	<u>Дугорочни део</u>	<u>Текућа доспећа</u>
Репрограмирана потраживања			
- ХИП Петрохемија	8.874.176	4.174.938	4.699.238
- РТБ Бор	1.426.540	1.426.540	-
- ЈАТ	116.560	-	116.560
	<u>10.417.276</u>	<u>5.601.478</u>	<u>4.815.798</u>
<i>Минус: исправка вредности репрограмираних потраживања</i>	<u>(8.595.727)</u>	<u>(5.601.478)</u>	<u>(2.994.249)</u>
Укупно – нето вредност	<u>1.821.549</u>	<u>-</u>	<u>1.821.549</u>

Текућа доспећа репрограмираних потраживања у износу од 1.821.549 РСД се односе на потраживања од ХИП Петрохемија, Панчево, која су обезбеђена хипотекарним правом над имовином дужника.

Промене на исправци вредности репрограмираних потраживања:

	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
Стање на почетку године	(8.040.906)	(8.447.998)
Укидање исправке вредности потраживања (напомена 35)	-	156.579
Наплаћена исправљена потраживања (напомена 35)	-	55.844
Отпис	-	589.665
Усаглашавање вредности потраживања (напомена 35)	-	182.804
Ефекти свођења потраживања на средњи курс валуте	317.467	(778.972)
Преноси на краткорочне финансијске пласмане (напомена 14)	<u>2.121.961</u>	<u>201.172</u>
Стање на крају године	<u>(5.601.478)</u>	<u>(8.040.906)</u>

б) *Остала дугорочна финансијска средства и кредити одобрени запосленима*

Кредити одобрени запосленима Групе са стањем на дан 31. децембра 2011. године у износу од 1.052.371 РСД (31. децембра 2010. године: 1.443.233 РСД) се односе на бескаматне кредите односно кредите по каматној стопи од 0,5% односно 1,5% пласиране запосленима за потребе решавања стамбеног питања. Отплаћују се у месечним ратама.

Фер вредност кредита датих запосленима заснива се на новчаним токовима дисконтованим тржишном каматном стопом по којој би Група могла да прибави дугорочне позајмице и која одговара тржишној каматној стопи на сличне финансијске инструменте у текућем извештајном периоду 5,46% (2010. година: 6,5% годишње).

Максимална изложеност кредитном ризику на дан извештавања је номинална вредност кредита датих запосленима. Наведена изложеност кредитном ризику је лимитирана, с обзиром да се наплата кредита датих запосленима у Групи обезбеђује кроз административне забране. Ни једном кредиту није прошао рок за наплату нити му је вредност умањена.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

12. ЗАЛИХЕ

	31. децембар 2011	31. децембар 2010
Сировине и материјал	23.275.562	19.323.919
Резервни делови	2.783.196	3.089.881
Алат и инвентар	137.703	121.228
Недовршена производња	5.808.325	6.592.425
Готови производи	8.548.192	6.995.641
Роба	2.272.222	1.928.657
	<u>42.825.200</u>	<u>38.051.751</u>
Дати аванси	764.590	1.300.118
<i>Минус исправка вредности:</i>		
- залиха	(7.806.896)	(4.771.037)
- датих аванса	(379.689)	(563.963)
	<u>(8.186.585)</u>	<u>(5.335.000)</u>
Укупно залихе – нето	<u>35.403.205</u>	<u>34.016.869</u>

Промене на рачунима исправке вредности су приказане у табели:

	2011	2010
На дан 1. јануара	<u>(5.335.000)</u>	<u>(5.296.196)</u>
Исправка вредности на терет расхода текућег периода (напомена 36)	(3.500.373)	(54.383)
Укидање исправке вредности у корист прихода текућег периода	57.603	27.970
Отпис	570.839	7.793
Остало	20.346	(20.184)
На дан 31. децембар	<u>(8.186.585)</u>	<u>(5.335.000)</u>

Група је извршила исправку вредности застарелих залиха и залиха са спорим обртом у износу од 3.500.373 РСД (напомена 36).

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

13. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ И ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2011	31. децембар 2010
Потраживања по основу продаје		
- у земљи	22.616.484	16.117.569
- у иностранству	1.055.870	1.293.482
- повезаних правних лица	1.999.116	1.125.174
	<u>25.671.470</u>	<u>18.536.225</u>
Потраживања из специфичних послова	<u>7.787.863</u>	<u>7.826.877</u>
Потраживања за камате	4.984.493	4.924.697
Потраживања од запослених	87.281	113.217
Остала потраживања	7.461.184	7.445.138
	<u>12.532.958</u>	<u>12.483.052</u>
	<u>45.992.291</u>	<u>38.846.154</u>
<i>Минус исправка вредности:</i>		
- потраживања по основу продаје	(5.695.782)	(5.977.098)
- потраживања из специфичних послова	(7.767.667)	(7.760.208)
- потраживања за камате	(4.856.030)	(4.822.974)
- осталих потраживања	(7.327.469)	(7.288.020)
	<u>(25.646.948)</u>	<u>(25.848.300)</u>
Укупно потраживања – нето	<u>20.345.343</u>	<u>12.997.854</u>

Потраживања по основу продаје са стањем на дан 31. децембра 2011. године у износу од 5.890.733 РСД чија наплата касни више од 90 дана сматрају се обезвређеним, изузев за потраживања у укупном износу од 269.440 РСД (31. децембра 2010. године: 129.960 РСД), која се односе на потраживања од једног броја купаца за које у скорашњој прошлости нису установљени пропусти у плаћању.

Старосна структура ових потраживања била је следећа:

	31. децембар 2011	31. децембар 2010
До 3 месеца	19.780.737	13.230.118
Преко 3 месеца	5.890.733	5.306.107
	<u>25.671.470</u>	<u>18.536.225</u>

За потраживања по основу продаје са стањем на дан 31. децембра 2011. године у износу од 5.695.782 РСД (31. децембра 2010. године: 5.977.098 РСД) је формирана исправка вредности потраживања у целини за које је процењено да се не може очекивати наплата потраживања по доспећу. Старосна структура наведених потраживања била је следећа:

	31. децембар 2011	31. децембар 2010
До 3 месеца	74.489	800.951
Преко 3 месеца	5.621.293	5.176.147
	<u>5.695.782</u>	<u>5.977.098</u>

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

13. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ И ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА (наставак)

Валутна структура потраживања по основу продаје и других потраживања је следећа:

	31. децембар 2011	31. децембар 2010
РСД	44.834.760	37.419.282
ЕУР	241.141	228.573
УСД	916.156	1.197.914
ГБП	123	317
РУБ	22	22
ЦХФ	44	46
Остало	45	-
	45.992.291	38.846.154

Промене на исправци вредности потраживања по основу продаје и других потраживања су:

	2011	2010
На дан 1. јануара	(25.848.300)	(26.507.290)
Резервисања за обезвређење потраживања (напомена 36)	(1.068.701)	(2.246.118)
Отпис	469.338	2.651.659
Наплата раније исправљеног потраживања	741.175	567.492
Остало	59.540	(314.043)
На дан 31. децембра	(25.646.948)	(25.848.300)

Формирање и укидање резервисања за губитке због умањења вредности потраживања исказује се у оквиру 'Осталих расхода/Осталих прихода' у консолидованом билансу успеха (напомене 35 и 36). Износи књижени на терет исправке вредности отписују се када се не очекује да ће бити наплаћени.

14. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	31. децембар 2011	31. децембар 2010
Краткорочни кредити дати запосленима	512.943	508.849
Текућа доспећа дугорочних финансијских пласмана	4.895.659	2.710.873
Остали краткорочни финансијски пласмани	3.420	1.242
	5.412.022	3.220.964
Минус: исправка вредности	(2.995.123)	(707.033)
Укупно краткорочни финансијски пласмани – нето	2.416.899	2.513.931

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

14. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (наставак)

Текућа доспећа дугорочних финансијских пласмана са стањем на дан 31. децембра 2011. године у износу од 4.895.659 РСД (31. децембра 2010. године: 2.710.873 РСД) најзначајнијим делом се односи на текуће доспеће дугорочних репрограмираних потраживања у износу од 4.815.798 РСД. Такође, исказана исправка вредности краткорочних финансијских пласмана са стањем на дан 31. децембра 2011. године у износу од 2.994.376 РСД (31. децембра 2010. године: 706.158 РСД) најзначајнијим делом се односи на исправку вредности текућих доспећа репрограмираних потраживања (напомена 11).

Промене на исправци вредности краткорочних финансијских пласмана су:

	<u>2011</u>	<u>2010</u>
На дан 1. јануара	(707.033)	(1.636.817)
Резервисања за обезвређење потраживања (напомена 36)	(57.011)	(461.759)
Наплаћени исправљени пласмани (напомена 35)	145.180	-
Отпис	-	1.530.541
Пренос са осталих дугорочних финансијских пласмана (напомена 11а)	(2.121.961)	(161.978)
Смањења по основу курсних разлика и остала кретања	<u>(254.298)</u>	<u>22.980</u>
На дан 31. децембра	<u>(2.995.123)</u>	<u>(707.033)</u>

15. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	<u>31. децембар 2011</u>	<u>31. децембар 2010</u>
Готовина у банци	25.397.340	10.525.037
Готовина у благајни	391.963	34.724
Остала новчана средства	<u>43.051</u>	<u>76.908</u>
	<u>25.832.354</u>	<u>10.636.669</u>

Краткорочни депозити код банака на дан 31. децембра 2011. године у износу од 16.473.646 РСД (31. децембра 2010. године: 10.205.106 хиљада РСД) представљају пласмане новчаних средстава код пословних банака са доспећем до 30 дана и исказани су у оквиру позиције готовина у банци.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

16. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	31. децембар 2011	31. децембар 2010
Разграничени порез на додату вредност	2.027.935	680.786
Унапред плаћени трошкови	56.682	36.140
Потраживања за нефактурисани приход	484.112	1.150.257
Унапред плаћена акциза	1.119.985	842.064
Стамбени кредити запослених и остала активна временска разграничења	1.233.320	1.237.825
	4.922.034	3.947.072

Разграничени порез на додату вредност са стањем на дан 31. децембра 2011. године у износу од 2.027.935 РСД је порез на додату вредност у примљеним фактурама које се евидентирају у текућем обрачунском периоду, а право на одбитак претходног пореза се остварује у наредном обрачунском периоду.

Унапред плаћена акциза у износу од 1.119.985 РСД (2010: 842.064 РСД) се односи на акцизу плаћену држави за готове производе складиштене на не-акцизном складишту.

Потраживања за нефактурисани приход са стањем на дан 31. децембра 2011. године у износу од 484.112 РСД (31. децембра 2010. године: 1.150.257 РСД) односе се на потраживања за нефактурисани приход од продаје бензинских компоненти за које није извршено фактурисање у текућем периоду.

17. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА И ОБАВЕЗЕ

	Разлика између пореске и књиговодствене вредности НПО	Укупно
<i>Одложене пореске обавезе</i>		
Стање 1. јануара 2010.	1.932.016	1.932.016
У корист консолидованог биланса успеха	(473.481)	(473.481)
Стање на дан 31. децембра 2010.	1.458.535	1.458.535
У корист консолидованог биланса успеха	(294.481)	(294.481)
Стање на дан 31. децембра 2011.	1.164.054	1.164.054

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

17. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА И ОБАВЕЗЕ (наставак)

	Резервисања	Умањење вредности имовине	Порески кредит	Укупно
<i>Одложена пореска средства</i>				
Стање 1. јануара 2010.	-	-	-	-
У корист консолидованог биланса успеха	-	-	(4.804.904)	(4.804.904)
Стање на дан 31. децембра 2010.	-	-	(4.804.904)	(4.804.904)
У корист консолидованог биланса успеха	(103.534)	(668.654)	(2.298.387)	(3.070.575)
Стање на дан 31. децембра 2011.	(103.534)	(668.654)	(7.103.291)	(7.875.479)

Признавање одложених пореских средстава је извршено на основу петогодишњег бизнис плана и извесности у погледу искоришћења пренетих пореских кредита и других пореских средстава.

Порески кредит је искоришћен у висини од 20% од капиталних инвестиција учињених до 31. децембра 2011. године у складу са пореском регулативом Републике Србије. Група има могућност да умањи до 50% пореза на добит по основу пореских кредита.

Година настанка пореског кредита	Година истека пореског кредита	31. децембар 2011	31. децембар 2010
2005	2015	43.053	43.053
2006	2016	444.137	444.137
2007	2017	2.184.630	2.184.630
2008	2018	710.607	710.607
2009	2019	1.311.823	1.311.823
2010	2020	1.308.064	1.317.929
2011	2021	1.100.977	-
		7.103.291	6.012.179

18. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА И ПАСИВА

	31. децембар 2011	31. децембар 2010
Издате менице и гаранције	49.650.326	66.564.991
Примљене менице и гаранције	14.603.725	7.304.718
Имовина (у бившим републикама)	5.463.077	5.463.024
Потраживања (из бивших република)	4.964.881	4.867.507
Туђа роба у складишту и остала средства других лица	4.332.583	4.035.255
Средства за затварање поља у Анголи	264.973	557.851
	79.279.565	88.793.346

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

19. КАПИТАЛ

	Капитал који припада власницима матичног правног лица							Укупно
	Акцијски капитал	Остали капитал	Резерве	Нереализовани добити по основу ХОВ	Нереализовани губици по основу ХОВ	Акумулирани губитак	Мањински интерес*	
Стање на дан 1. јануара 2010. године	81.530.200	5.597.873	889.171	130.243	(28.172)	(56.124.575)	25.137	32.019.877
- нето добит	-	-	-	-	-	16.735.635	268	16.735.903
- расподела добити остварене до 2009. године	-	-	-	-	-	(1.645.944)	-	(1.645.944)
- губици по основу ХОВ	-	-	-	(81.826)	(21.064)	-	-	(102.890)
Повећање капитала путем нове емисије акција	-	-	-	-	-	-	37	37
Остала повећања	-	-	(584)	-	-	25.838	503	25.757
Стање на дан 31. децембра 2010. године	81.530.200	5.597.873	888.587	48.417	(49.236)	(41.009.046)	25.945	47.032.740
Стање на дан 1. јануара 2011. године	81.530.200	5.597.873	888.587	48.417	(49.236)	(41.009.046)	25.945	47.032.740
- нето добит	-	-	-	-	-	40.637.770	(22.006)	40.615.764
- губици по основу ХОВ	-	-	-	(18.835)	(14.854)	-	-	(33.689)
Смањење власништва	-	-	(1.789)	-	-	(7.619)	-	(9.408)
Остала смањења	-	-	(2.430)	-	-	8.811	(448)	5.933
Стање на дан 31. децембра 2011. године	81.530.200	5.597.873	884.368	29.582	(64.090)	(370.084)	3.491	87.611.340

* У консолидованом билансу успеха Групе није извршена презентација губитка који припада мањинским улагачима у износу од 22.006 РСД због ограничења која постоје у формату прописаних финансијских извештаја.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

19.1. АКЦИЈСКИ КАПИТАЛ

Основни капитал представља акцијски капитал Матичног друштва чије се акције котирају на Београдској берзи.

Структура акцијског капитала на дан 31. децембра 2011. године је следећа:

Акционари	Број акција	Структура у %
Гаспром Нефт	91.565.887	56,15%
Република Србија	48.713.684	29,87%
Ерсте банка а.д. Нови Сад	641.424	0,39%
Unicredit Bank а.д. Србија - кастоди рачун	605.634	0,37%
Unicredit Bank а.д. Србија - кастоди рачун	364.816	0,22%
Julius Baer Multipartner	133.686	0,08%
Societe Generale Banka Србија - кастоди рачун	132.308	0,08%
The Royal Bank of Scotland	121.355	0,07%
Војвођанска банка а.д. Нови Сад	80.798	0,05%
Нуро Alpe-Adria Bank а.д. Београд	67.943	0,04%
Остали акционари	20.632.865	12,68%
	163.060.400	100,00%

19.2. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ (ГУБИЦИ) ПО ОСНОВУ ХОВ

Нереализовани добити и губити по основу ХОВ расположивих за продају у износу 29.582 РСД и 64.090 РСД (2010: 48.417 РСД односно 49.236 РСД) представљају позитивне и негативне ефекте промене фер вредности ХОВ расположивих за продају чији се ефекти признају у оквиру капитала.

Структура нереализованих добитака по основу ХОВ је следећа:

	31. децембар 2011	31. децембар 2010
Лука Дунав а.д. Панчево	-	8.602
Линде Гас Србија а.д. Бечеј	23.487	23.486
Комерцијална банка а.д. Београд	4.511	11.136
Јубмес банка а.д. Београд	1.584	5.193
	29.582	48.417

Структура нереализованих губитака по основу ХОВ је следећа:

	31. децембар 2011	31. децембар 2010
Политика а.д. Београд	(26.997)	(24.150)
Банка Поштанска штедионица а.д. Београд	(3.171)	(4.508)
Дунав осигурање а.д.о, Београд	(4.904)	(3.678)
Лука Дунав а.д. Панчево	(1.229)	-
СПЦ Пинки а.д. Земун, Београд	(27.789)	(16.900)
	(64.090)	(49.236)

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

20. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

Промене на дугорочним резервисањима су следеће:

	Обнављање природних ресурса	Заштита животне средине	Накнадна примања запослених	Судски спорови	Укупно
Стање 1. јануара 2010. године	5.293.834	-	4.828.831	5.989.010	16.111.675
На терет консолидованог биланса успеха (напомена 30)	345.421	962.968	210.446	-	1.518.835
Корекције вредности некретнина, постројења и опреме за износ резервисања	2.636.353	-	-	-	2.636.353
Укинута у току године	-	-	-	(601.848)	(601.848)
Измирење обавеза	-	-	(293.276)	(797.087)	(1.090.363)
Стање на дан 31. децембра 2010. године	8.275.608	962.968	4.746.001	4.590.075	18.574.652
На терет консолидованог биланса успеха (напомена 30 и 34)	352.614	176.606	-	-	529.220
Корекције вредности некретнина, постројења и опреме за износ резервисања	(1.035.326)	-	-	-	(1.035.326)
Укинута у току године (напомена 35)	(326.083)	-	(1.155.212)	(2.556.637)	(4.037.932)
Измирење обавеза	-	(127.474)	(295.108)	(236.381)	(658.963)
Стање на дан 31. децембра 2011. године	7.266.813	1.012.100	3.295.681	1.797.057	13.371.651

(а) Резервисање за обнављање природних ресурса

Руководство процењује будуће новчане издатке за обнављање природних ресурса (земљишта) на налазиштима нафте и гаса, на основу претходних искустава на сличним радовима. Током 2011. године извршено је укидање резервисања у износу од 1.035.326 РСД на терет вредности некретнина, постројења и опреме по основу промене у процени (напомена 8).

(б) Резервисања за заштиту животне средине

Група има обавезе по основу заштите животне средине. На дан биланса стања Група је извршила резервисање по наведеном основу у износу од 1.012.100 РСД, по основу процене руководства о висини неопходних трошкова чишћења и санације загађених локација Групе.

(в) Резервисања за судске спорове

На дан 31. децембра 2011 године Група је проценила вероватноћу негативних исхода судских спорова, као и износе потенцијалних губитака на основу информација датих од стране Дирекције за правна питања Матичног друштва. Група је извршила укидање резервисања за судске спорове за које је након правних консултација процењен позитиван исход спора у износу од 2.556.637 РСД. Процена Групе је да исход судских спорова неће довести до значајнијих губитака преко износа за које је извршено резервисање на дан 31. децембра 2011. године.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

20. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (наставак)

(г) Резервисања за накнадна примања запослених

Накнаде запосленима:

	31. децембар 2011	31. децембар 2010
Отпремнине	1.036.927	984.888
Јубиларне награде	2.258.754	3.665.185
Остале накнаде	-	95.928
	3.295.681	4.746.001

Основне актуарске претпоставке које су коришћене су:

	31. децембар 2011	31. децембар 2010
Дисконтна стопа	7,75%	6%
Будућа повећања зарада	6%	6%
Просечан будући радни век	18,79	18,23

Кретања на резервисањима за накнаде запосленима су приказана испод:

	Отпремнине	Јубиларне награде	Остале накнаде	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2010. године	1.025.957	3.697.572	105.302	4.828.831
Трошкови директно плаћених накнада	(190.377)	(92.450)	(10.449)	(293.276)
Укупно трошкови признати у консолидованом билансу успеха	157.320	52.051	1.075	210.446
Стање на дан 31. децембра 2010. године	992.900	3.657.173	95.928	4.746.001
Трошкови директно плаћених накнада	(63.544)	(227.562)	(4.002)	(295.108)
Укупно трошкови признати у консолидованом билансу успеха	107.571	(1.170.857)	(91.926)	(1.155.212)
Стање на дан 31. децембра 2011. године	1.036.927	2.258.754	-	3.295.681

Износ признат у консолидованом билансу успеха:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2011.	2010.
Текући трошкови накнада	263.841	308.915
Трошкови камата	241.609	322.119
Нето актуарски добици признати у току године	(1.660.662)	(420.588)
	(1.155.212)	210.446

Дана 1. јуна 2011 године на снагу је ступио нови Колективни уговор. Измене су извршене и у делу који дефинише бенефиције запослених (описано у напмени 3.26).

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

21. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ

	<u>31. децембар 2011</u>	<u>31. децембар 2010</u>
Дугорочни кредити у земљи	19.064.657	22.162.259
Дугорочни кредити у иностранству	16.984.538	24.244.622
	<u>36.049.195</u>	<u>46.406.881</u>
Текуће доспеће дугорочних кредита	<u>(2.274.652)</u>	<u>(19.761.341)</u>
Укупно дугорочни кредити	<u>33.774.543</u>	<u>26.645.540</u>
Доспеће дугорочних кредита:		
	<u>31. децембар 2011</u>	<u>31. децембар 2010</u>
Између 1 и 2 године	4.538.604	14.747.653
Између 2 и 5 године	22.487.295	4.758.228
Преко 5 година	6.748.644	7.139.659
	<u>33.774.543</u>	<u>26.645.540</u>

Валутна структура дугорочних обавеза по основу дугорочних кредита у земљи и иностранству је следећа:

	<u>31. децембар 2011</u>	<u>31. децембар 2010</u>
РСД	1.281.436	2.941
ЕУР	8.900.998	9.900.092
УСД	25.352.982	36.009.703
ЈПЈ	513.779	494.145
	<u>36.049.195</u>	<u>46.406.881</u>

Фер вредност краткорочних кредита једнака је њиховој књиговодственој вредности.

Група наведене обавезе по кредитима плаћа у складу са уговореном динамиком, односно сходно утврђеним ануитетним плановима. Група је уговорила са повериоцима фиксне и променљиве каматне стопе. Променљиве каматне стопе су везане за Еурибор и Либор.

Руководство очекује да ће Група бити у могућности да све уговорене обавезе по кредитима испуни у складу са утврђеним роковима.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

21. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ (наставак)

Преглед обавеза по основу дугорочних кредита са стањем на дан 31. децембра 2011. године и 31. децембра 2010. године дат је у следећој табели:

Поверилац	Валута	31. децембар 2011	31. децембар 2010
Дугорочни кредити у земљи			
Алфа банка Србија, Београд	УСД	-	6.920.531
НЛБ банка, Нови Сад (Лондонски клуб)	УСД	47.052	49.678
НЛБ банка, Нови Сад (Париски клуб)	УСД	506.761	513.656
НЛБ банка, Нови Сад (Париски клуб)	ЈПЈ	513.779	494.145
Ерсте банка, Нови Сад (Лондонски клуб)	УСД	4.475	4.725
Ерсте банка, Нови Сад (Париски клуб)	ЕУР	446.569	463.078
Ерсте банка, Нови Сад (Париски клуб)	УСД	288.582	290.997
Хипо Алпе Адриа Банк, Београд	ЕУР	280.786	768.379
Пиреус банка, Београд	УСД	4.043.310	5.391.054
Банка Поштанска Штедионица, Београд (Париски клуб)	ЕУР	227.822	239.395
Банка Поштанска Штедионица, Београд (Париски клуб)	УСД	1.643.661	1.679.068
Влада РС, Агенција за осигурање депозита (IBRD)	ЕУР	4.524.125	4.789.655
Влада РС, Агенција за осигурање депозита	УСД	566.059	554.957
UniCredit банка, Београд	УСД	4.690.240	-
UniCredit банка, Београд	РСД	1.278.900	-
Остали кредити	РСД	2.536	2.941
		19.064.657	22.162.259
Дугорочни кредити у иностранству			
Московска банка, Руска Федерација	УСД	-	7.928.020
ЕФГ НЕФ БВ, Холандија	УСД	-	4.522.248
Ерсте Банка, Холандија	ЕУР	3.139.227	3.164.946
ВУБ (Банка Интеса), Словачка	УСД	8.086.620	3.964.010
НБГ Банка, Лондон	УСД	1.432.912	2.248.855
НБГ Банка, Лондон	ЕУР	282.469	474.639
Алфа банка, Лондон	УСД	4.043.310	-
Синохем, Велика Британија	УСД	-	1.941.904
		16.984.538	24.244.622
<i>Минус текућа доспећа дугорочних кредита</i>		<i>(2.274.652)</i>	<i>(19.761.341)</i>
		33.774.543	26.645.540

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

21. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ (наставак)

	Валута	Текућа доспећа		Дугорочни део	
		31. децембар 2011	31. децембар 2010	31. децембар 2011	31. децембар 2010
Дугорочни кредити у земљи					
Алфа банка Србија, Београд	УСД	-	1.845.475	-	5.075.056
НЛБ банка, Нови Сад (Лондонски клуб)	УСД	3.619	3.548	43.433	46.130
НЛБ банка, Нови Сад (Париски клуб)	УСД	19.615	16.834	487.146	496.822
НЛБ банка, Нови Сад (Париски клуб)	ЈПЈ	17.603	14.414	496.176	479.731
Ерсте банка, Нови Сад (Лондонски клуб)	УСД	344	337	4.131	4.388
Ерсте банка, Нови Сад (Париски клуб)	ЕУР	14.635	12.850	431.934	450.228
Ерсте банка, Нови Сад (Париски клуб)	УСД	9.458	8.075	279.124	282.922
Хипо Алпе Адриа Банк, Београд	ЕУР	280.786	485.292	-	283.087
Пиреус банка, Београд	УСД	-	-	4.043.310	5.391.054
Банка Поштанска Штедионица, Београд (Париски клуб)	ЕУР	10.558	9.708	217.264	229.687
Банка Поштанска Штедионица, Београд (Париски клуб)	УСД	75.702	67.644	1.567.959	1.611.424
Влада РС, Агенција за осигурање депозита (IBRD)	ЕУР	226.609	228.465	4.297.516	4.561.190
Влада РС, Агенција за осигурање депозита	УСД	-	-	566.059	554.957
UniCredit банка, Београд	УСД	-	-	4.690.240	-
UniCredit банка, Београд	РСД	-	-	1.278.900	-
Остали кредити	РСД	415	402	2.121	2.539
		659.344	2.693.044	18.405.313	19.469.215
Дугорочни кредити у иностранству					
Московска банка, Руска Федерација	УСД	-	7.928.020	-	-
ЕФГ НЕФ БВ, Холандија	УСД	-	340.508	-	4.181.740
Ерсте Банка, Холандија	ЕУР	-	1.582.473	3.139.227	1.582.473
ВУБ (Банка Интеса), Словачка	УСД	-	3.964.010	8.086.620	-
НБГ Банка, Лондон	УСД	1.426.995	1.121.527	5.917	1.127.328
НБГ Банка, Лондон	ЕУР	188.313	189.855	94.156	284.784
Алфа банка, Лондон	УСД	-	-	4.043.310	-
Синохем, Велика Британија	УСД	-	1.941.904	-	-
		1.615.308	17.068.297	15.369.230	7.176.325
		2.274.652	19.761.341	33.774.543	26.645.540

22. ОСТАЛЕ ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2011	31. децембар 2010
Обавезе према Газпром Нефт	47.611.714	22.193.617
Остале дугорочне обавезе - финансијски закуп	53.117	87.644
Остале дугорочне обавезе	613.638	715.444
	48.278.469	22.996.705

(а) *Обавезе према Газпром Нефт*

Обавезе према Газпром Нефт са стањем на дан 31. децембра 2011. године у износу од 47.611.714 РСД (ЕУР 465.834.356) односе се на обавезу по основу добијеног кредита, а на основу обавеза из Уговора о купопродаји акција од 24. децембра 2008. којим се Газпром Нефт обавезао да до 31.12.2012. године одобри зајмове за финансирање програма реконструкције и модернизације технолошког комплекса у износу од 500.000.000 ЕУР. Наведене обавезе се плаћају у кварталним ратама почевши од децембра 2012. године. Последња рата доспева 15. маја 2023. године.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

22. ОСТАЛЕ ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (наставак)

(б) *Остале дугорочне обавезе - финансијски закуп*

Дугорочне обавезе по основу финансијског закупа са стањем на дан 31. децембра 2011. године у износу од 53.117 РСД (2010: 87.644 РСД) су обезбеђене правом власништва закупца на средство које је дато у финансијски закуп све до момента отплате предмета финансијског лизинга.

Минимална рата финансијског лизинга

	31. децембар 2011	31. децембар 2010
До годину дана	37.894	46.755
Од 1- 5 година	56.300	95.141
Будући трошкови финансирања финансијског лизинга	(8.008)	(14.536)
Садашња вредност обавеза по основу финансијског лизинга	86.186	127.360
	31. децембар 2011	31. децембар 2010
До годину дана	33.069	39.716
Од 1- 5 година	53.117	87.644
Садашња вредност обавеза по основу финансијског лизинга	86.186	127.360

23. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2011	31. децембар 2010
Краткорочне финансијске обавезе према Газпром Нефт (део који доспева до годину дана, напомена 22)	1.133.612	-
Краткорочни кредити	-	2.004.540
Део дугорочних кредита који доспева до једне године (напомена 21)	2.274.652	19.761.341
Део дугорочних обавеза по фин. лизингу који доспева до једне године	33.069	39.716
Остале краткорочне финансијске обавезе	3.917	41
	3.445.250	21.805.638

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

24. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	<u>31. децембар 2011</u>	<u>31. децембар 2010</u>
Примљени аванси	871.127	2.064.911
Обавезе према добављачима		
- у земљи	2.702.845	2.138.088
- у иностранству	7.060.646	656.363
Добављачи – остала повезана правна лица	18.587.440	19.475.154
Остале обавезе из пословања	71.956	71.046
Остале обавезе из специфичних послова	327.923	558.472
	<u>29.621.937</u>	<u>24.964.034</u>

Обавезе према осталим повезаним правним лицима са стањем на дан 31. децембра 2011. године у износу од 18.587.440 РСД (на дан 31. децембра 2010. године: 19.475.154 РСД) најзначајнијим делом у износу од 18.116.245 РСД (на дан 31. децембра 2010. године: 19.376.889 РСД) се односе на обавезе према добављачу Газпром Нефт Trading, Аустрија по основу набавке сирове нафте.

Раст обавезе према добављачима у иностранству, са стањем на дан 31. децембра 2011. године у износу од 7.060.646 РСД (на дан 31. децембра 2010. године: 656.363 РСД) најзначајнијим делом, у износу од 5.366.790 РСД, се односи на раст обавеза према добављачу Glencore Energy по основу набавке сирове нафте.

25. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	<u>31. децембар 2011</u>	<u>31. децембар 2010</u>
Обавезе по основу неисплаћених зарада и накнада, бруто	1.690.264	1.497.391
Обавезе према запосленима	46.973	32.739
Обавезе за камате у земљи	354.633	481.262
Обавезе за дивиденде	3.772.308	3.772.308
Обавезе по основу неискоришћених годишњих одмора	714.425	649.308
Остале обавезе	116.095	119.054
	<u>6.694.698</u>	<u>6.552.062</u>

26. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПДВ-а И ОСТАЛИХ ЈАВНИХ ПРИХОДА И ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	<u>31. децембар 2011</u>	<u>31. децембар 2010</u>
Обавезе за порез на додату вредност	1.161.428	1.630.273
Обавезе за акцизе	2.422.037	2.292.202
Обавезе за порезе и царине	1.772.130	476.105
Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	48.780	648.846
Укалкулисане обавезе	1.149.958	599.123
Остала пасивна временска разграничења	1.543.926	1.810.908
	<u>8.098.259</u>	<u>7.457.457</u>

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

26. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПДВ-а И ОСТАЛИХ ЈАВНИХ ПРИХОДА (наставак)

Укалкулисане обавезе са стањем на дан 31. децембра 2011. године у износу од 1.149.958 РСД се односе и на процењене, нефактурисане трошкове услуга извршених од стране добављача у години која се завршила дана 31. децембра 2011. године (31. децембра 2010. године 599.123 РСД).

Остала пасивна временска разграничења са стањем на дан 31. децембра 2011. године у износу од 1.543.926 РСД (31. децембра 2010. године: 1.810.908 РСД) у највећем износу се односе на укалкулисане бонусе запосленима у износу од 1.154.658 РСД.

27. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2011.	2010.
Приходи од продаје производа:		
- на домаћем тржишту	139.864.664	125.935.386
- на иностраном тржишту	14.322.703	14.827.175
- осталим повезаним правним лицима	16.638.068	12.139.871
	<u>170.825.435</u>	<u>152.902.432</u>
Приходи од продаје робе:		
- на домаћем тржишту	14.689.121	6.653.990
- на иностраном тржишту	32.659	4.779
	<u>14.721.780</u>	<u>6.658.769</u>
Приходи од продаје услуга	1.522.684	1.818.728
	<u>187.069.899</u>	<u>161.379.929</u>

28. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2011.	2010.
Приходи од закупа	120.553	92.047
Остали оперативни приходи	179.756	40.403
	<u>300.309</u>	<u>132.450</u>

29. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

	Година која се завршила 31. децембра	
	2011.	2010.
Трошкови материјала за израду	92.737.629	92.616.481
Трошкови режијског и осталог материјала	892.630	1.082.123
Остали трошкови горива и енергије	1.945.595	1.695.728
	<u>95.575.854</u>	<u>95.394.332</u>

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

30. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ И РЕЗЕРВИСАЊА

	Година која се завршила 31. децембра	
	2011.	2010.
Амортизација	6.677.901	6.895.303
Трошкови резервисања за:		
- рекултивацију земљишта и заштиту животне средине	176.606	1.308.389
- бенефиције запослених	-	210.446
	6.854.507	8.414.138

31. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2011.	2010.
Трошкови зарада и накнада зарада (брutto)	15.094.120	14.006.201
Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде на терет послодавца	2.521.657	2.434.701
Трошкови накнада по уговору о делу	389.672	354.703
Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора	19.071	53.492
Трошкови накнада члановима управног и надзорног одбора	28.545	21.132
Отпремнине	2.705.653	3.029.968
Остали лични расходи и накнаде	1.228.294	1.445.923
	21.987.012	21.346.120

Трошкови отпремнина исказани у износу од 2.705.653 РСД најзначајнијим делом се односе на трошкове настале по основу програма добровољног раскида радног односа. Укупан број запослених који су прихватили раскид радног односа у пословној 2011. години је 1.192 радника (у 2010. години 1.237 радника).

	Година која се завршила 31. децембра	
	2011.	2010.
Просечан број запослених	9.787	10.767

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

32. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2011.	2010.
Производне услуге	1.545.572	1.863.928
Транспортне услуге	1.550.334	1.676.302
Услуге одржавања	1.209.111	1.155.987
Закупнине	570.132	387.647
Трошкови сајмова	7.754	4.961
Реклама и пропаганда	392.337	357.257
Трошкови истраживања	177.971	351.105
Остале услуге	907.376	897.242
Непроизводне услуге	2.163.354	2.082.791
Репрезентација	144.761	134.962
Премије осигурања	222.566	377.102
Трошкови платног промета	253.537	185.555
Трошкови царина, пореза на имовину и осталих пореза	2.281.147	1.786.495
Трошкови накнада за ванредне ситуације	554.112	-
Накнада за експлоатацију сирове нафте и гаса	2.138.526	1.375.187
Трошкови правних, консултантских и осталих услуга	105.011	181.335
Административне и друге таксе	192.229	144.794
Остало	378.088	250.874
	14.793.918	13.213.524

Накнада за ванредне ситуације у износу од 554.112 хиљаде РСД представља накнаду обрачунату у складу са захтевима Закона о ванредним ситуацијама.

Трошкови непроизводних услуга остварених за годину која се завршила 31. децембра 2011. године у износу од 2.163.354 РСД (2010: 2.082.791 РСД) најзначајнијим делом се односе на трошкове обезбеђења и чишћења у износу од 1.358.399 РСД, трошкове услуга пројектовања у износу од 85.488 РСД и трошкове сертификације и стручног надзора у износу од 118.767 РСД.

33. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2011.	2010.
Финансијски приходи - Газпром Нефт	18.266	-
Приходи камата	1.337.998	1.411.529
Позитивне курсне разлике	5.652.820	4.769.733
Остали финансијски приходи	5.855	139.275
	7.014.939	6.320.537

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

34. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2011.	2010.
Финансијски расходи - Газпром Нефт	38.034	339.688
Расходи камата	2.281.059	2.744.642
Дисконт дугорочних обавеза	352.614	-
Негативне курсне разлике	6.163.777	16.027.870
Остали финансијски расходи	3.337	4.065
	8.838.821	19.116.265

35. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2011.	2010.
Добици од продаје:		
- некретнина, постројења и опреме	80.410	15.659
- материјала	15.898	6.511
Вишкови по основу пописа	146.960	178.698
Приходи по основу отписаних и наплаћених потраживања	292	2.182
Приходи од смањења обавеза	632.986	46.152
Приходи од укидања дугорочних резервисања (напомена 20)	4.037.932	601.848
Приход од наплаћених пенала	48.928	55.469
Наплаћена потраживања од Електропривреде Црне Горе	463.036	-
Приходи од наплате штета од осигуравајућих компанија	14.404	-
Корекција обезвређења грађевинских објеката	31.135	-
Корекција укалкулисаних бонуса	23.093	749.479
Ефекти корекције накнаде трошкова оператера у Анголи	418.982	770.534
Капитализација бушотина	-	254.773
Усаглашавање вредности дугорочних финансијских пласмана	-	182.804
Корекција амортизације обезвређених некретнина		179.022
<i>Приходи од усклађивања вредности:</i>		
- некретнина, постројења и опреме	349.332	1.876
- инвестиционих некретнина	-	575.786
- дугорочних финансијских пласмана	-	212.423
- залиха	-	118.842
- краткорочних финансијских пласмана	145.180	-
- потраживања (напомена 13)	741.175	567.492
- остале имовине	57.603	6.327
Остали непоменути приходи	616.216	651.656
	7.823.562	5.177.533

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

36. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2011.	2010.
Губици од продаје:		
- некретнина, постројења и опреме	25.427	35.549
Мањкови по основу пописа	800.655	137.294
Отпис потраживања	10.337	14.042
Отпис залиха	19.404	7.634
Казне, пенали и штете	49.471	33.459
Издаци за хуманитарне, културне и образовне намене	173.169	181.616
Корекција накнаде оператера у Анголи	35.617	458.133
Корекција вредности грађевинских објеката	-	273.123
Корекција укалкулисаних прихода	-	115.918
Трошкови провизија банака по основу продаје за платне картице	58.751	-
Трошкови услужних организација	36.382	-
<i>Расходи по основу усклађивања вредности:</i>		
- нематеријалних улагања	39.491	-
- некретнина, постројења и опреме	346.058	943.567
- средстава намењених продаји	-	11.341
- инвестиционих некретнина	190.726	138.716
- улагања у остала повезана правна лица	4.269	-
- осталих дугорочних финансијских пласмана	32.475	-
- залиха (напомена 12)	3.480.181	93.697
- датих аванса(напомена 12)	20.192	31.383
- краткорочних финансијских пласмана	57.011	461.759
- потраживања (напомена 13)	1.068.701	2.246.118
Остали непоменути расходи	560.943	934.436
	7.009.260	6.117.785

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

37. ПОРЕЗ НА ДОБИТ

Компоненте пореза на добит:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2011.	2010.
Текући порез	2.466.758	832.556
Одложени порески приходи (напомена 17)	(3.365.056)	(5.278.385)
	(898.298)	(4.445.829)

Порез на добит Групе пре опорезивања се разликује од теоријског износа који би настао применом просечне пондерисане пореске стопе и био би као што следи:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2011.	2010.
Добит пре опорезивања	39.717.466	12.290.074
Порез обрачунат по прописаној пореској стопи – 10%	3.971.747	1.229.007
<i>Ефекат опорезивања на:</i>		
Расходи који се не признају за пореске сврхе	567.483	1.064.387
Коришћење претходно непризнатих пореских губитака	-	(713.527)
Умањења пореске основице по основу коришћења пореских кредита	(2.257.868)	(789.643)
Укупно текући порез на добит	2.281.362	790.224
Корекција пореза на добит за претходни период	185.396	42.332
	2.466.758	832.556
Просечна стопа пореза на добит	6,21%	6,77%

38. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2011.	2010.
Нето добитак који припада власницима матичног правног лица	40.637.770	16.735.635
Просечан пондерисани број акција	163.060.400	163.060.400
Основна зарада по акцији	0,25	0,10

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

39. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

Већински власник Матичног друштва је Газпром Нефт, Ст Петербург, Руска Федерација у чијем власништву се налази 56,15% акција Матичног друштва. Преосталих 43,85% акција (29,87% је у власништву Републике Србије) се котира на берзи и налази се у власништву разних акционара. Крајњи власник Групе је Газпром, Руска Федерација.

Група је током 2011. и 2010. године ступала у пословне односе са својим повезаним правним лицима. Најзначајније трансакције са повезаним правним лицима у наведним периодима настале су по основу набавке/испоруке сирове нафте, вршења услуга геофизичких испитивања и интерпретације.

	<u>31. децембар 2011</u>	<u>31. децембар 2010</u>	<u>Категорија</u>
<i>Потраживања</i>			
Газпром Нефт - Аеро ЈСЦ, Москва	3.717	-	Остало
	<u>3.717</u>	<u>-</u>	
<i>Обавезе</i>			
Газпром Нефт, Ст Петербург, Руска Федерација	(48.887.946)	(22.262.027)	Матично
Газпром Нефт Trading, Аустрија	(18.116.245)	(19.376.889)	Остало
Gazprom Neft Lubricants, Италија	(5.594)	-	Остало
	<u>(67.009.785)</u>	<u>(41.638.916)</u>	
<i>Пасивна временска разграничења</i>			
Газпром Нефт, Ст Петербург, Руска Федерација	-	(1.266)	Матично
	<u>-</u>	<u>(1.266)</u>	
Обавезе, нето:	<u>(67.006.068)</u>	<u>(41.640.182)</u>	
Година која се завршила			
	31. децембра		
	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>	<u>Категорија</u>
<i>Приходи од продаје</i>			
Газпром Нефт Trading, Аустрија	4.722.757	3.965.019	Остало
Газпром Нефт - Аеро ЈСЦ, Москва	60.746	-	Остало
Газпром Нефт НТЦ, Москва, Руска Федерација	4.981	-	Остало
	<u>4.788.484</u>	<u>3.965.019</u>	
<i>Трошкови материјала</i>			
Газпром Нефт Trading, Аустрија	(64.176.762)	(79.065.104)	Остало
	<u>(64.176.762)</u>	<u>(79.065.104)</u>	
<i>Остали пословни расходи</i>			
Газпром Нефт, Ст Петербург, Руска Федерација	(139.306)	(129.106)	Матично
Газпром Нефт НТЦ, Ст Петербург, Руска Федерација	(3.000)	-	Остало
	<u>(142.306)</u>	<u>(129.106)</u>	
	<u>(59.530.584)</u>	<u>(75.229.191)</u>	

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

39. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставак)

	Година која се завршила 31. децембра		Категорија
	2011.	2010.	
<i>Финансијски приходи</i>			
Газпром Нефт Trading, Аустрија	18.266	-	Остало
	<u>18.266</u>	<u>-</u>	
<i>Финансијски расходи</i>			
Газпром Нефт, Ст Петерсбург, Руска Федерација	(38.034)	(339.688)	Матично
	<u>(38.034)</u>	<u>(339.688)</u>	
	<u>(19.768)</u>	<u>(339.688)</u>	
<i>Остали приходи</i>			
Газпром Нефт Традинг, Аустрија	45.956	-	Остало
	<u>45.956</u>	<u>-</u>	
<i>Остали расходи</i>			
Газпром Нефт Традинг, Аустрија	(184.029)	-	Остало
Газпром Нефт, Ст Петерсбург, Руска Федерација	(21.250)	-	Матично
	<u>(205.279)</u>	<u>-</u>	
	<u>(159.323)</u>	<u>-</u>	

Накнаде кључном руководству

Кључно руководство чине управни одбор, извршни и надзорни одбор и руководство првог нивоа. Накнаде плаћене или плативе кључном руководству приказане су у табели која следи:

	Година која се завршила дана 31. децембра	
	2011.	2010.
Зараде и остала краткорочна примања	193.162	150.949
	<u>193.162</u>	<u>150.949</u>

Најзначајније трансакције са друштвима у државном власништву

	31. децембар 2011	31. децембар 2010
<i>Потраживања</i>		
ХИП Петрохемија	1.995.294	1.116.183
Србијагас	7.414.404	5.278.026
	<u>9.409.698</u>	<u>6.394.209</u>
<i>Обавезе</i>		
ХИП Петрохемија	(471.195)	(98.264)
Србијагас	(272.661)	(267.519)
	<u>(743.856)</u>	<u>(365.783)</u>
<i>Примљени аванси</i>		
Србијагас	(12.796)	(12.804)

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

39. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставак)

Најзначајније трансакције са друштвима у државном власништву (наставак)

	Година која се завршила 31. децембра	
	2011.	2010.
<i>Приходи</i>		
ХИП Петрохемија	11.849.584	8.174.852
Србијагас	9.402.233	8.402.753
	21.251.817	16.577.605
<i>Расходи</i>		
ХИП Петрохемија	(155.513)	(74.488)
Србијагас	(249.550)	(239.596)
	(405.063)	(314.084)

40. ЛИКВИДАЦИЈА ЗАВИСНОГ ПРАВНОГ ЛИЦА

Дана 14. јуна 2010. године донета је одлука да се изврши добровољна ликвидација зависног друштва НИС Оил Традинг, Франкфурт, Немачка. На основу решења Првостепеног суда у Франкфурту од 19. јула 2011. године, процес ликвидације је окончан.

Нето имовину зависног правног лица на дан 31. децембра 2011. и на дан 31. децембра 2010 године чини:

	31. децембар 2011	31. децембар 2010
Стална имовина		
Некретнине, постројења и опрема	-	126
Учешћа у капиталу	-	38
	-	164
Обртна имовина		
Потраживања по основу продаје и остала потраживања	-	2.647
Готовински еквиваленти и готовина	-	26.691
	-	29.338
Краткорочне обавезе		
Остале обавезе из пословања	-	(859)
	-	(859)
Нето имовина	-	28.643

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

41. ПОСЛОВНЕ КОМБИНАЦИЈЕ

У децембру 2011. године, као део регионалног развоја Група је стекла власништво над имовином седам бензинских станица (БС), од чега је шест БС у Бугарској и једна БС у Босни и Херцеговини (БиХ). Као резултат стицања, Група очекује раст учешћа на наведним тржиштима.

Назив стеченог ентитета	Датум стицања	Процент стечених учешћа у капиталу
<i>Бугарска</i>		
БС Kalotina	15/12/2011	100%
БС Dolni Bogrov	22/12/2011	100%
БС Arena Plovdiv	29/12/2011	100%
БС Tsarigradsko shaussee	23/12/2011	100%
БС Vidin	29/12/2011	100%
БС Harmanli	28/12/2011	100%
<i>Босна и Херцеговина</i>		
БС Трн	15/12/2011	100%

У следећој табели је дат преглед пренесене накнаде по основу стицања бензинских станица, фер вредност стечених средстава и насталих обавеза:

	Бугарска	БиХ	Укупно
Пренесена накнада:			
Пренос готовине	1.289.176	104.640	1.393.816
Додатне накнаде	31.320	-	31.320
Укупно пренесена накнада	1.320.496	104.640	1.425.136
Фер вредност нето препознатљиве стечене имовине (видети у наставку)	1.320.496	104.640	1.425.136
Годвил	-	-	-
<i>Вредност сваке главне класе накнада и насталих обавеза на датум стицања</i>			
Некретнине, постројења и опрема	1.320.496	104.640	1.425.136
Нето препознатљива стечена имовина	1.320.496	104.640	1.425.136

Трошкови стицања у износу од 18.344 РСД су признати на терет расхода у Консолидованом билансу успеха у 2011 години.

Уговори о куповини укључују само стицање имовине БС и не садрже потенцијалне обавезе.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

42. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ

Судски спорови

На дан 31. децембра 2011. године, Група се јавља као тужена страна у великом броју судских спорова. За судске спорове за које је могуће извршити поуздану процену обавезе и исход спора Група је извршила резервисање у својим Консолидованим финансијским извештајима у износу од 1.797.057 РСД (31. децембра 2010. године: 4.533.590 РСД) (напомена 20).

За судске спорове где није могуће поуздано проценити исход спора нити висину обавезе Група није извршила резервисање у својим пословним књигама. Најзначајнији је судски спор који је покренут од стране Стамбене задруге рафинерија. Тренутна вредност спора износи приближно ЕУР 630 милиона. У току 2011. године Привредни апелациони суд у Београду је донео другостепену пресуду у корист Матичног друштва одбацујући у целости тужбени захтев. Стамбена задруга је уложила жалбу Врховном суду и поступак по жалби је у току.

Руководство Групе процењује да неће настати материјално значајни губици по основу судских спорова у току изнад износа за које је извршено резервисање.

Такође, у складу са купопродајним уговором, Република Србија је дужна да безусловно повуче све тужбе против Групе, које су покренуте од стране институција или друштава у власништву државе.

Пренос власништва над имовином НИС-а

До дана 31. децембра 2011. године уписано је право својине на укупно 4.787 непокретности (објекти и парцеле) у корист Матичног друштва, што чини 56% од укупног броја ставки непокретне имовине Матичног друштва.

Република Србија је у својству продавца дужна да, у складу са Уговором о купопродаји акција Нафтне индустрије Србије а.д., обезбеди писану сагласност за пренос целокупне непокретне имовине Матичног друштва регистроване у Регистру основних средстава са стањем на дан 31. децембра 2007. године.

Заштита животне средине

Руководство Групе је проценило и извршило резервисање за заштиту животне средине на дан биланса стања у износу од РСД 1.012.100 РСД на основу интерне процене о усаглашености Групе са законском регулативом Републике Србије.

Руководство сматра да, на основу важеће законске регулативе трошкови повезани са питањима заштите животне средине нису значајно виши у односу на резервисани износ. Међутим, могуће је да ће наведени трошкови значајно расти у будућем периоду у случају да законска регулатива постане рестриктивнија.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

42. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ (наставак)

Програм дугорочног подстицаја запослених

У 2011. години Матично друштво је започело процес усаглашавања дугорочног програма подстицаја менаџера компаније. Након усаглашења готовински подстицаји ће бити вршени на основу реализације постављених кључних индикатора ефикасности ("КПИ") у периоду од три године.

На дан 31. децембра 2011. године због неусаглашености кључних индикатора ефикасности ("КПИ") и начина реализације самог програма није било могуће поуздано проценити износ будуће обавезе и Група није извршила резервисање по овом основу. Не очекује се материјално значајан одлив средстава.

Остале потенцијалне обавезе

На дан 31. децембра 2011. године Група није формирала резервисање за потенцијални губитак који може настати по основу процене пореских обавеза од стране Министарства финансија Анголе, према којој Матично друштво треба да плати разлику у обрачуну пореза, укључујући камату у износу од 40 милиона долара који се односе на додатну профитну нафту за период од 2002. до 2007. Руководство сматра да, на основу услова из потписаних концесионих уговора са државом Анголом и на основу мишљења правних консултаната из Анголе, такав захтев није у складу са тренутно важећим законским оквиром у Анголи због чињенице да власти нису правилно израчунале профитну нафту и да је профитна нафта уговорна обавеза која треба се да испуни према националном концесионару, што је у супротности са мишљењем Министарства финансија Анголе. Руководство Матичног друштва ће уложити жалбу против било какве акције принудне наплате пореза од стране Министарства финансија Анголе и предузети све потребне кораке у циљу одлагања наплате пореза док суд Анголе не донесе коначну одлуку о овом питању. На основу искуства осталих концесионара, суд Анголе још увек није донео одлуку у вези са њиховим жалбама против исте одлуке Министарства финансија, иако су жалбе поднете пре три године. Узимајући све наведено у обзир, руководство Групе сматра да на дан 31. децембра 2011. године постоји значајан степен неизвесности у вези времена потребног за решавање захтева Министарства финансија Анголе и уколико га има износа додатног пореза на профитну нафту.

43. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Порески закони Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Групе могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Друштву може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. Период застарелости пореске обавезе је пет година. Пореске власти имају права да одреде плаћање неизмиренних обавеза у року од пет година од када је обавеза настала. Руководство је проценило на дан 31. децембра 2011. године да је Група измирила све пореске обавезе према држави.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

44. ПРЕУЗЕТЕ ОБАВЕЗЕ

а) Уговор о купопродаји

Уговор о купопродаји акција између Газпром Нефта и Републике Србије потписан је 2. Фебруара 2009. године, на основу се Матично друштво обавезало да:

- Социјалног програма, тако да:
  - зараде запослених у Матичном друштву ће бити годишње усклађиване сразмерно стопама годишње промене индекса трошкова живота у Републици Србији;
  - У периоду до 31. децембра 2012. године, Матично друштво неће раскидати уговоре о запослењу са запосленима, против њихове воље, по основу технолошких или организационих промена;
  - Матично друштво може понудити раскид уговора о запослењу, обезбеђујући једнократну отпремнину у износу од ЕУР 750 за сваку годину радног стажа;
- да се у периоду од четири године испуни обавеза инвестирања у складу са Програмом обнове и модернизације у износу од ЕУР 547 милиона;
- да у периоду од четири године обезбеди расподелу дивиденди од стране Матичног друштва за сваку фискалну годину у износу који није мањи од 15% респективног нето профита по години;
- да се до 2020. године обезбеди континуитет производње и улагање у истраживачку делатност, да не прекине рад у рафинеријама, да количина прераде сирове нафте у Друштву може да задовољи потражњу српског тржишта за основним нафтним производима, да тржишни удео трговине дериватима и у малопродаји на тржишту Републике Србије неће бити мањи од нивоа постојећег удела у 2008. години;
- да се осигура спровођење Програма реконструкције и модернизације.

б) Лизинг

Минимална рата лизинга по основу нераскидивих оперативних закупа од стране закупадавца:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2011.	2010.
До годину дана	158.321	105.314
Од 1- 5 година	252.559	37.675
Преко пет година	1.010	-
	411.890	142.989

Минимална рата лизинга по основу нераскидивих оперативних закупа од стране закупца:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2011.	2010.
До годину дана	188.159	80.468
Од 1- 5 година	64.361	18.370
Преко пет година	-	-
	252.520	98.838

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

44. ПРЕУЗЕТЕ ОБАВЕЗЕ (наставак)

в) Farm-out уговор са East West Petroleum Corporation, Канада

У октобру 2011. године Матично друштво је закључило Farm-out уговор са East West Petroleum Corporation, Канада за истраживање и производњу угљоводоника у Темишварској области у Румунији. Према Уговору, Матично друштво је у обавези да финансира 85% укупних трошкова истраживања на четири блока у наведеној области. У зависности од успешности истраживања, Матично друштво ће имати право на 85% укупне количине произведених угљоводоника. Осим тога, према уговору о заједничком пословању закљученом са East West Petroleum Corporation, Канада, Матично друштво ће имати улогу Оператера и биће задужено за, и водиће заједничко пословање. До 31. децембра 2011. године није било активности по основу наведеног Уговора.

г) Farm-in уговор са RAG Hungary Limited

У децембру 2011. године, Матично друштво је закључило Farm-in уговор са RAG Hungary Limited за истраживање и производњу угљоводоника у Области Кишкунхалас у Мађарској. Према уговору, Матично друштво је у обавези да финансира 50% укупних трошкова истраживања на не мање од три нафтне бушотине у области која је покривена лиценцом за истраживање. У зависности од успешности истраживања, Матично друштво ће имати право на 50% укупне количине произведених угљоводоника. Осим тога, према уговору о заједничком пословању закљученом са RAG Hungary Limited, RAG ће имати улогу Оператера и биће задужено за, и водиће заједничко пословање. До 31. децембра 2011. године није било активности по основу наведеног Уговора.

45. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА

Пословне комбинације

Током јануара и фебруара 2012 године, Група је стекла две БС у Бугарској. Укупна пренесена накнада за стечено пословање износи 289.058 РСД (2.691.540 ЕУР).

Farm-in уговор са RAG Hungary Limited

У фебруару 2012. године, RAG Hungary Limited и Група започели су бушење истражних бушотина на основу Farm-in уговора који је закључен у децембру 2011. године.

У Новом Саду, 28.02.2012.

**Лице одговорно за
састављање
финансијских извештаја**

М.П.

Законски заступник